

28. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2021. GODINE

2. RAZRED

Većina zadataka rješava se pomoću grafičkih priloga. Pozorno promotri grafičke priloge prije rješavanja tih zadataka. U svakom zadatku jedan je odgovor točan. Na listu za odgovore zaokruži slovo točnog odgovora.

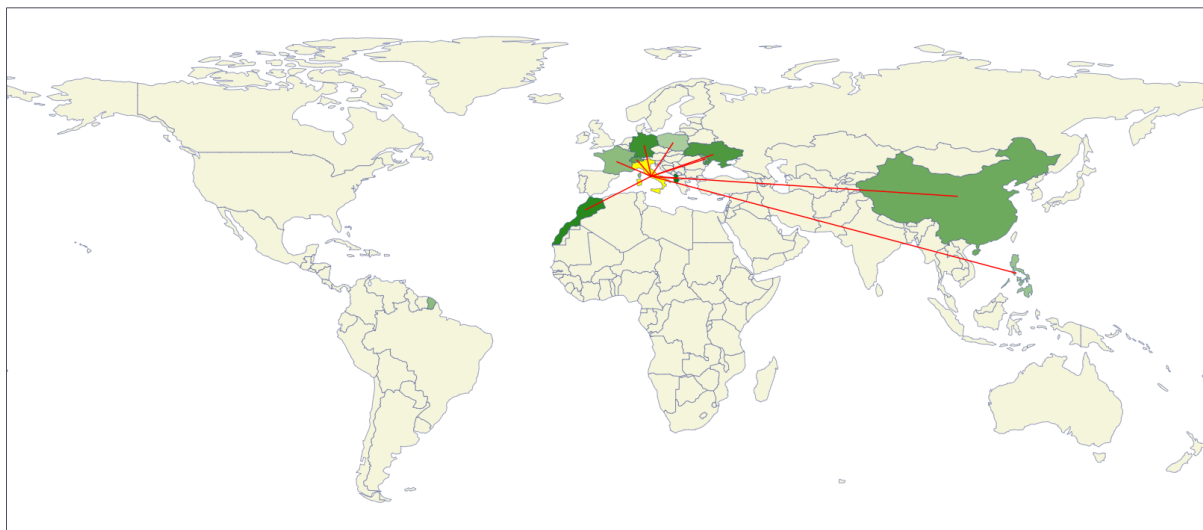
1. Koliki je indeks urbane primarnosti Hrvatske 2011. godine prema podacima u tablici?

- a) 0,2
- b) 4,1**
- c) 8,1
- d) 21,8
- e) 40,1

Grad	Broj stanovnika 2011.
Karlovac	46 833
Osijek	84 104
Rijeka	128 384
Split	167 121
Velika Gorica	31 553
Zadar	71 471
Zagreb	688 163

2. Koja je društvena pojava vezana uz Italiju prikazana na karti? Tonovi zelene boje povećavaju se s intenzitetom pojave, a pojava se odnosi na 2013. godinu.

- a) podrijetlo stranih investicija u talijanskom gospodarstvu
- b) iseljavanje iz Italije
- c) podrijetlo doseljenika u Italiju prema državi podrijetla
- d) uvoz ugljena u Italiju
- e) izvoz automobila iz Italije

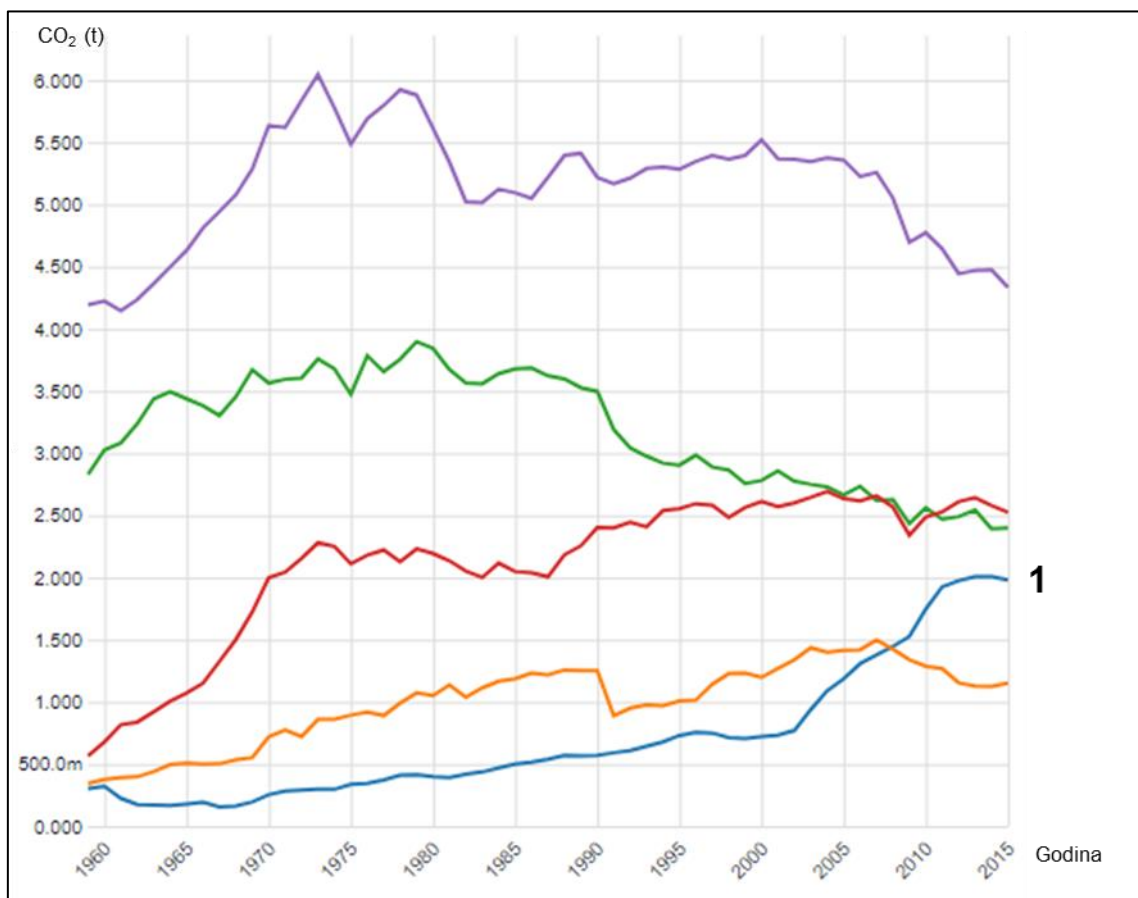

3. Koja je država označena plavom linijom i brojem 1 na dijagramu?
- a) Hrvatska
 - b) Japan

c) Kina

d) Njemačka

e) Sjedinjene Američke Države

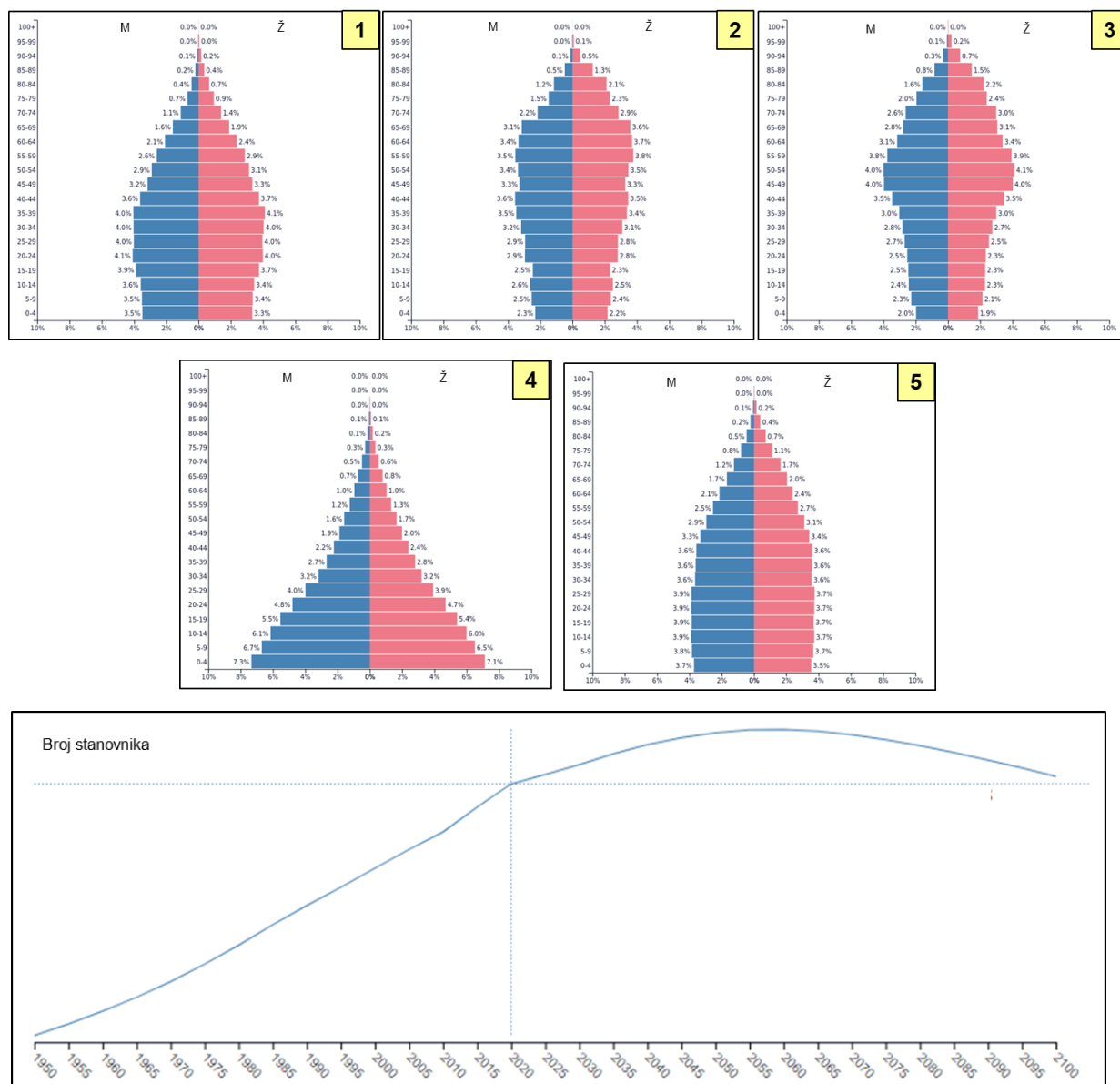
Godišnja emisija ugljikovog dioksida po stanovniku u tonama u Hrvatskoj, Japanu, Kini, Njemačkoj i Sjedinjenim Američkim državama 1950. – 2015.

4. Svaki dijagram dobno-spolne strukture prikazuje jednu državu 2019. godine, a linijski dijagram prikazuje kretanje broja stanovnika u jednoj od prikazanih država. Kojim je brojem označen dijagram dobno-spolne strukture stanovništva države čiji su podatci prikazani na linijskom dijagramu?
- a) brojem 1
 - b) brojem 2

c) brojem 3

d) brojem 4

e) brojem 5

5. Koji je naziv suvremenog pristupa u urbanom planiranju prikazanoga na fotografijama?

a) gentrifikacija

b) urbana sanacija

c) urbana obnova

d) urbana rekonstrukcija

e) urbana regeneracija ili regenerativni dizajn

6. Što od navedenog **nije obilježje** urbanog planiranja prikazanog na fotografijama?
- a) **socijalna segregacija stanovništva**
 - b) prodaja viška proizvedene energije
 - c) odvajanje oborinskih i otpadnih voda
 - d) povećanje dostupnosti javnih prostora
 - e) učinkovitija potrošnja energije

7. Koja je bila izvorna i primarna funkcija grada prikazanog na snimku?

- a) obrana
- b) obrti
- c) proizvodnja hrane
- d) promet
- e) trgovina

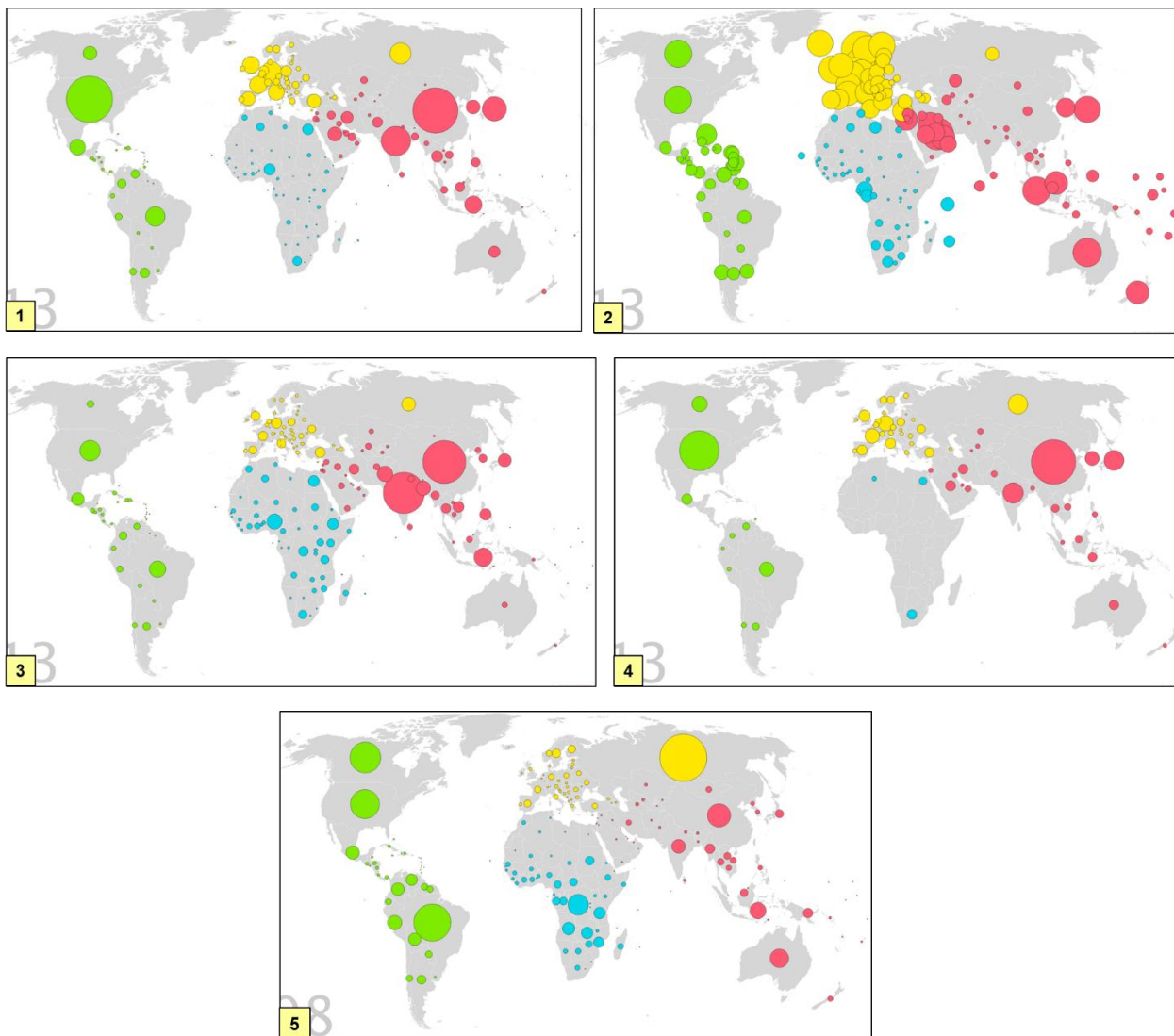

8. Koja je pojava prikazana kružićima na karti?
- a) broj stanovnika obalnih gradova
 - b) emisija ugljikovog dioksida u obalnim gradovima
 - c) epicentri i magnitude potresa
 - d) količina plastičnog otpada koji završava u moru
 - e) veličina ribarske flote

9. Svaki od kartodijagrama prikazuje jedan prirodno-geografski ili društveno-geografski pokazatelj na razini država. Kojim je brojem označen kartodijagram koji prikazuje ukupni bruto društveni proizvod?

- a) brojem 1
- b) brojem 2
- c) brojem 3
- d) brojem 4
- e) brojem 5

10. Koji je naziv putovanja prikazanih na grafičkim priložima koja se odvijaju u predturističkom razdoblju?

- a) arheološke ekspedicije
- b) građanska putovanja
- c) **Grand Tour**
- d) putovanja privilegiranih slojeva
- e) Via Francigena

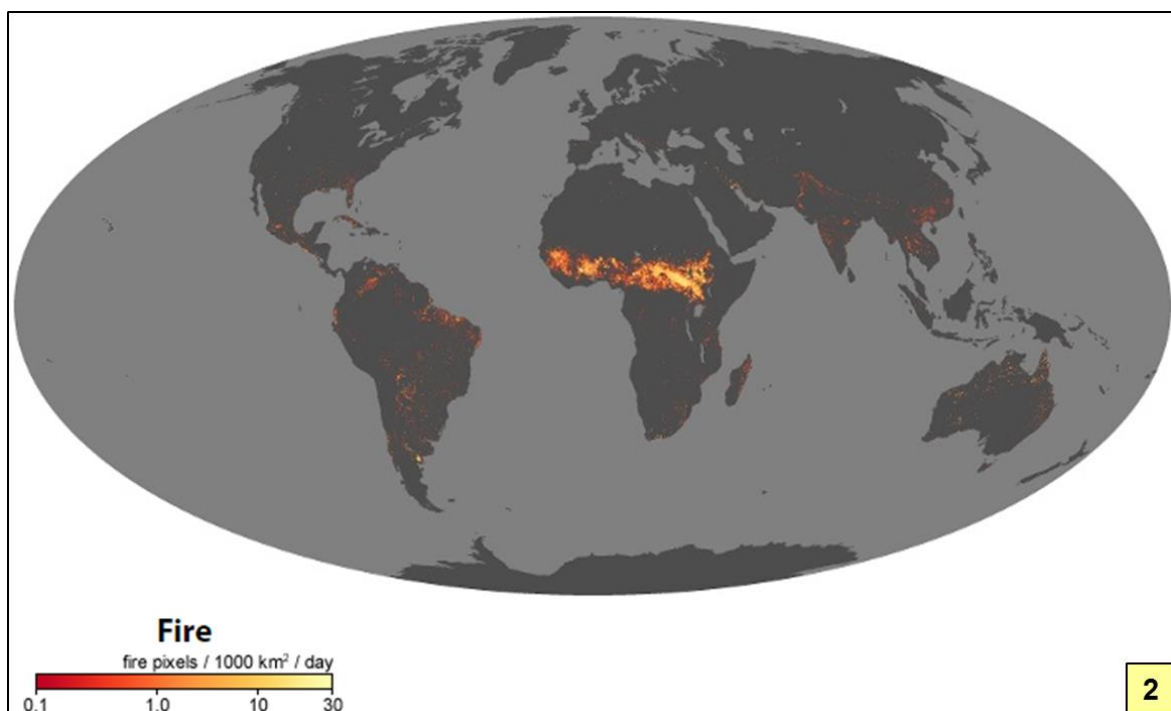
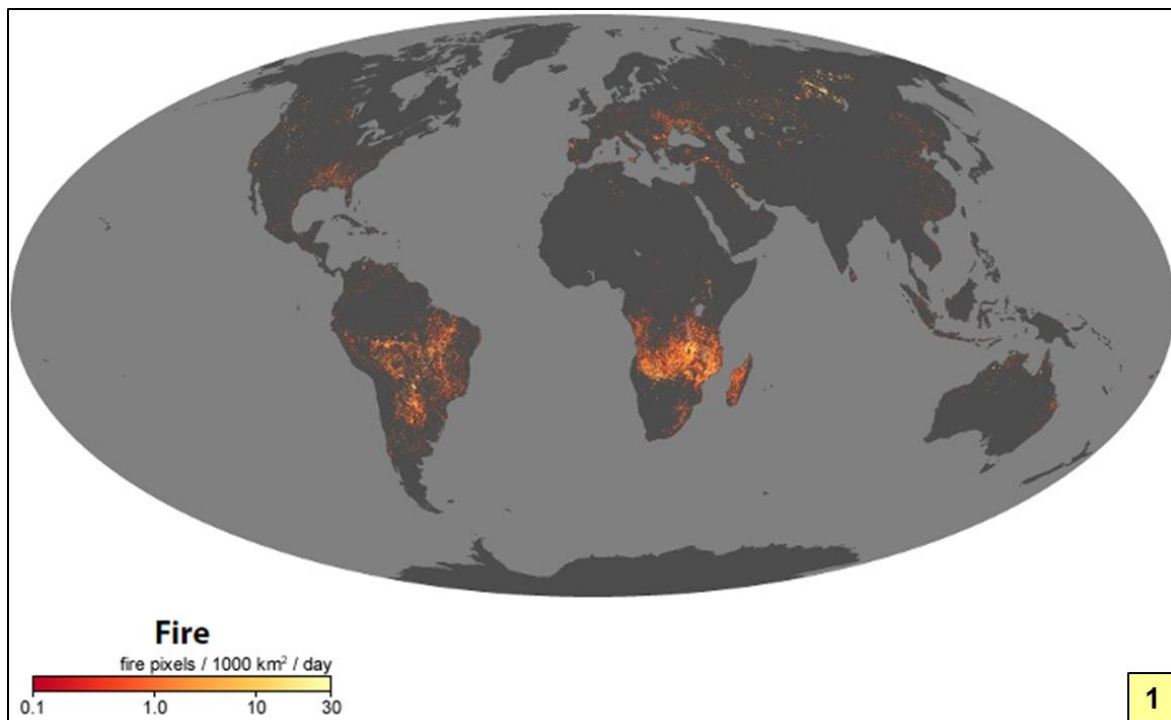
11. Koji oblik prometa prevladava u predturističkom razdoblju u putovanjima prikazanim na grafičkim priložima?

- a) automobilski promet
- b) kolski promet**
- c) pomorski promet
- d) zračni promet
- e) željeznički promet

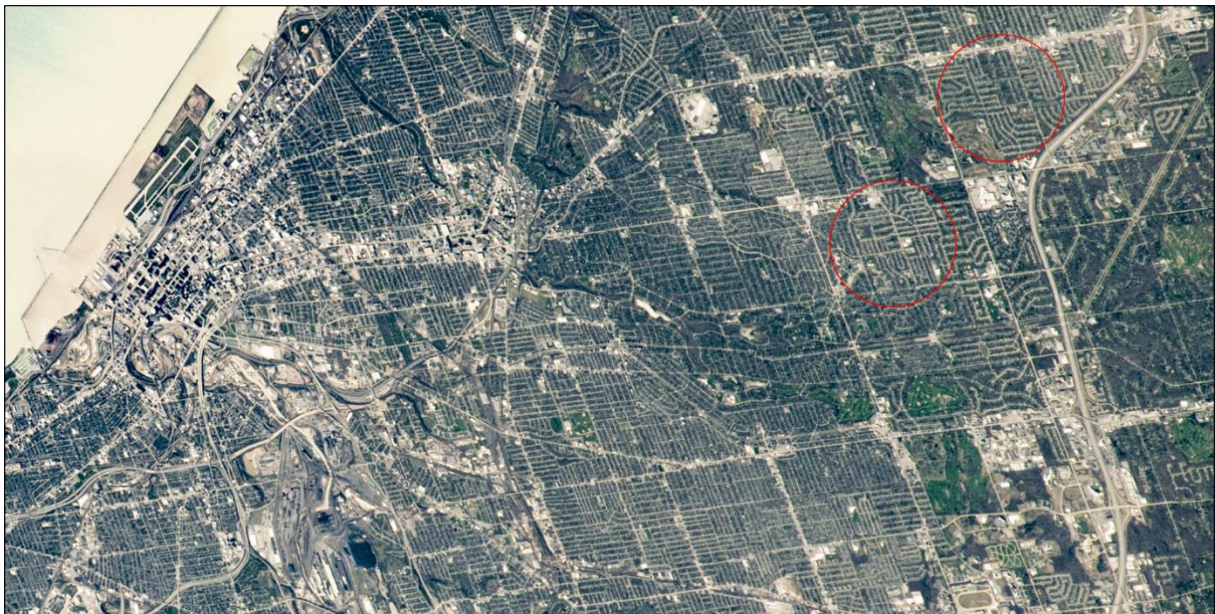
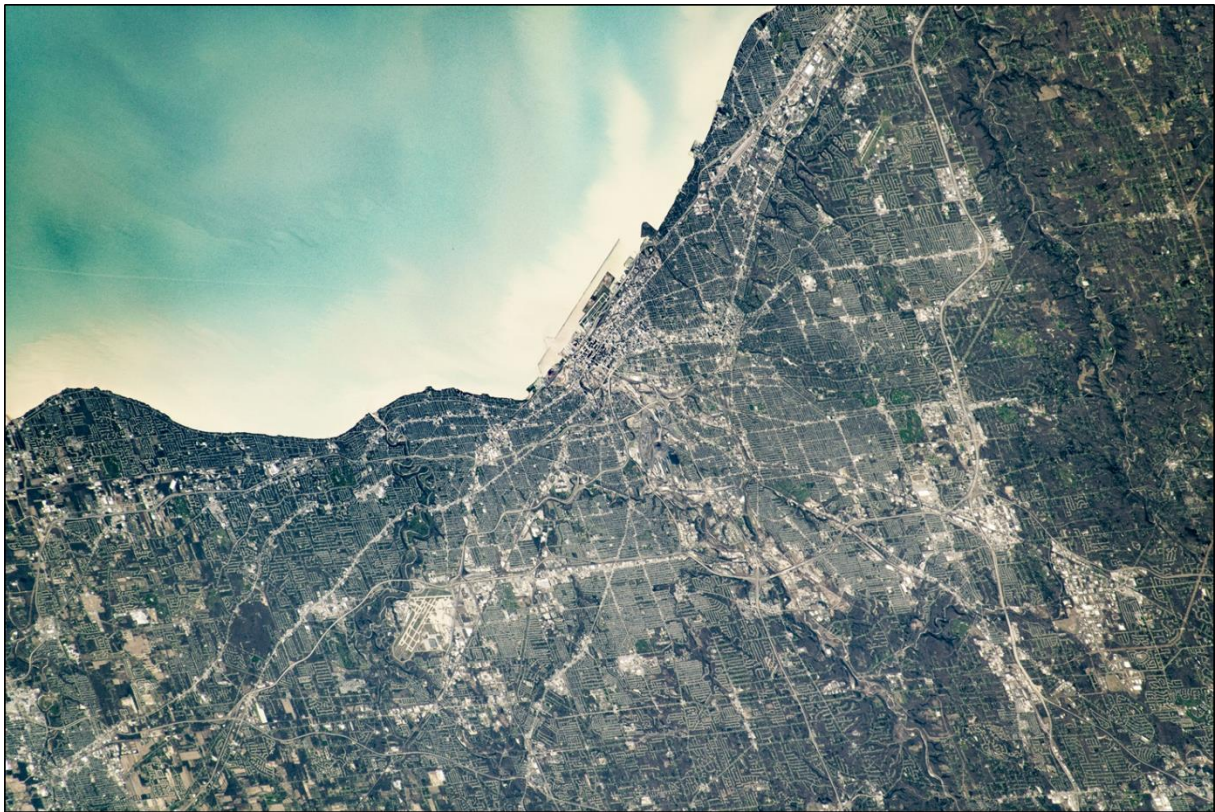
12. Svaka od karata prikazuje prostornu raspodjelu požara na Zemlji u jednom mjesecu u godini. Koja je točna legenda prikazanih karata?

- a) karta 1 – ožujak, karta 2 – lipanj
- b) karta 1 – ožujak, karta 2 – rujan
- c) karta 1 – lipanj, karta 2 – rujan
- d) karta 1 – lipanj, karta 2 – prosinac
- e) karta 1 – rujan, karta 2 – prosinac

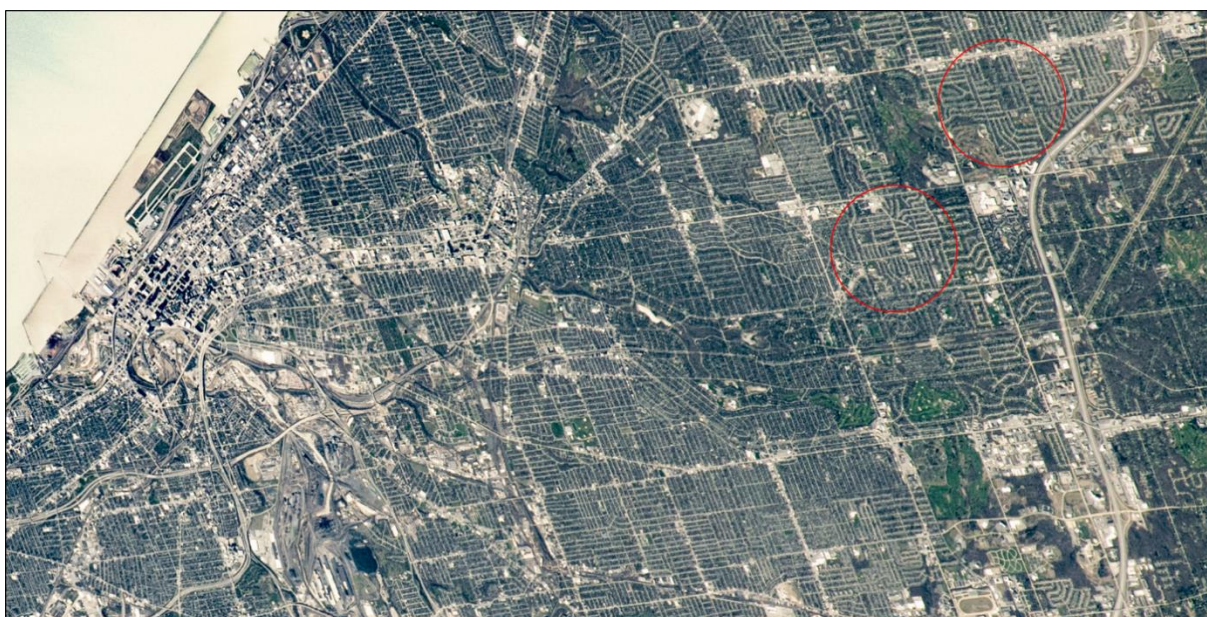
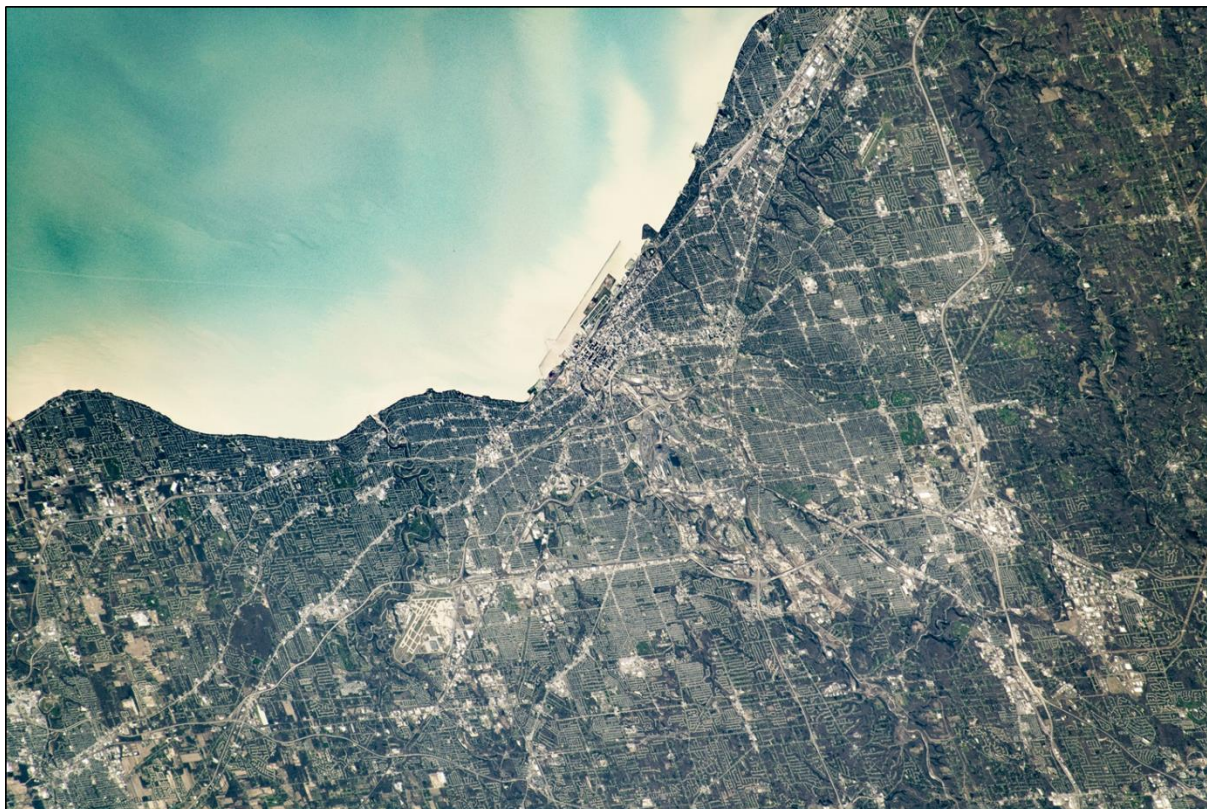
13. Uz koji je oblik putničkog prometa najvećim dijelom vezano planiranje i izgradnja četvrti označenih crvenim kružnicama na uvećanom prikazu?

- a) uz autobusni promet
- b) uz automobilski promet**
- c) uz podzemnu željeznicu
- d) uz prigradsku željeznicu
- e) uz tramvajski promet

14. Koji je grad prikazan na karti, uzimajući u obzir morfološku i funkcionalnu strukturu tipičnu za srednje i velike gradove koji se nalaze na istom kontinentu ili geografskoj regiji?

- a) Bilbao u Španjolskoj
- b) Caracas u Venezueli
- c) Cleveland u SAD-u
- d) Kampala u Ugandi
- e) Taipei u Tajvanu

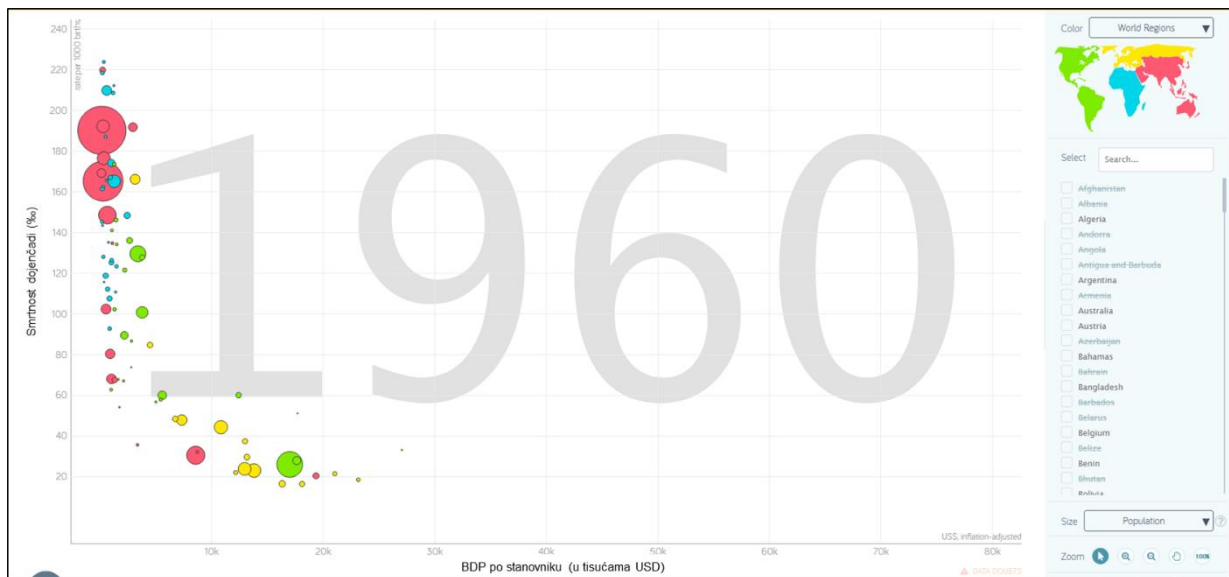
15. Koji je megalopolis prikazan na noćnoj snimci Zemlje?

- a) BoWash
- b) Kineski megalopolis (Beijing)
- c) Rio de Janeiro – São Paulo
- d) SanSan
- e) Tokaido

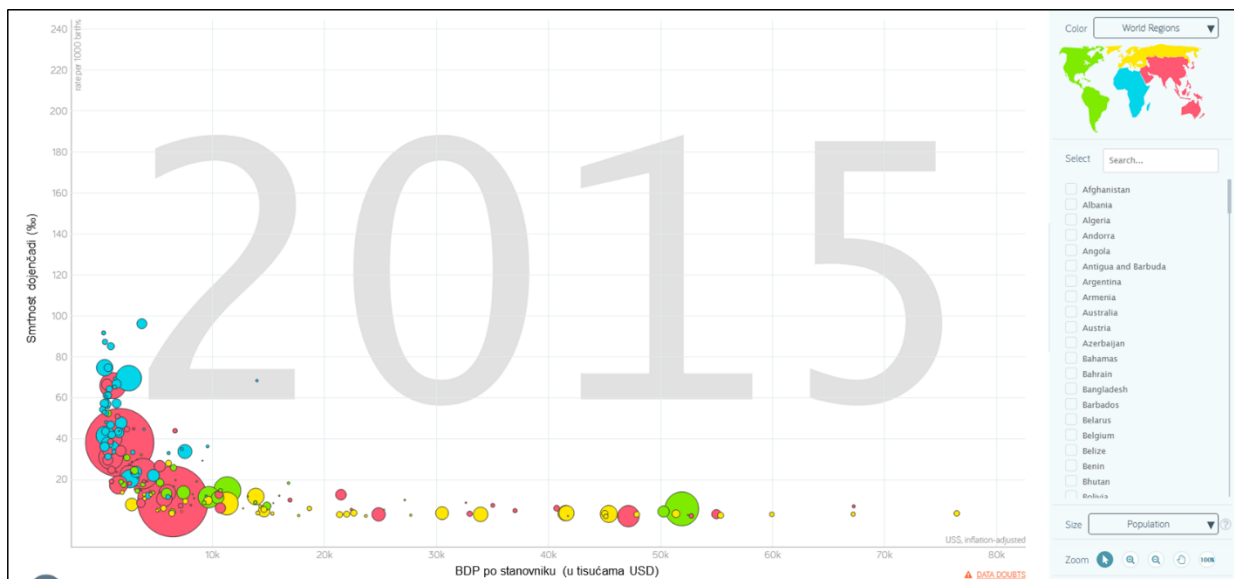

16. Koja od navedenih tvrdnji ima uporište u priloženim dijagramima?

- a) BDP po stanovniku ima najveći utjecaj na smanjenje stope smrtnosti dojenčadi.
- b) Stopa smrtnosti dojenčadi slabo se smanjuje nakon što BDP po stanovniku dosegne 20.000 USD.
- c) Nigerija ima najvišu stopu smrtnosti dojenčadi u Africi.
- d) Stopa smrtnosti dojenčadi raste s brojem stanovnika države.
- e) Latinska Amerika bilježi najintenzivnije smanjenje stope smrtnosti dojenčadi u razdoblju 1960. – 2015.

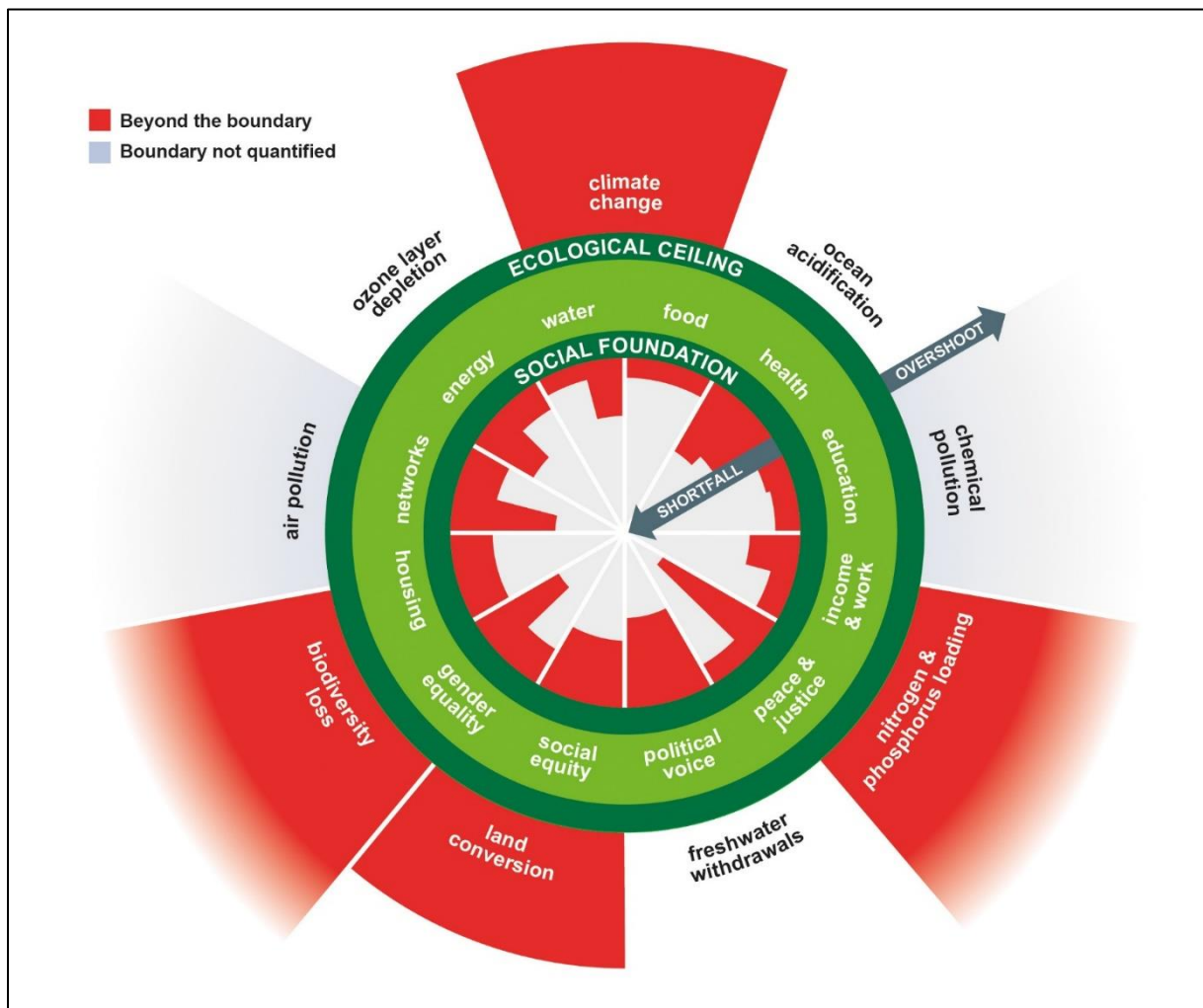
Odnos BDP-a po stanovniku i stope smrtnosti dojenčadi 1960. godine po državama (veličina kruga ponderirana je brojem stanovnika države, a boja predstavlja megaregiju u kojoj se država nalazi)

Odnos BDP-a po stanovniku i stope smrtnosti dojenčadi 2015. godine po državama (veličina kruga ponderirana je brojem stanovnika države, a boja predstavlja megaregiju u kojoj se država nalazi)

17. Koji je ekonomski model prikazan na slici?

- a) ekonomski model krafne (*doughnut economics*)
- b) klasična ekonomija
- c) kružna ekonomija (*circular economy*)
- d) plava ekonomija (*blue economy*)
- e) zelena ekonomija (*green economy*)

18. Koji je naziv suvremenog urbanog planiranja i razvoja grada čiji su elementi prikazani na fotografijama, na planu linija podzemne željeznice i na skici?

- a) 5G grad
- b) inteligentni grad
- c) moderni grad
- d) pametni grad
- e) visokotehnološki grad

19. Slika prikazuje okolicu Leipziga u Njemačkoj. Na koji su način dobiveni podaci prikazani na slici?
- a) aerofotogrametrijskim snimanjem
 - b) digitalizacijom (vektORIZACIJOM)
 - c) satelitskim snimanjem
 - d) skeniranjem
 - e) terestričkom fotogrametrijom

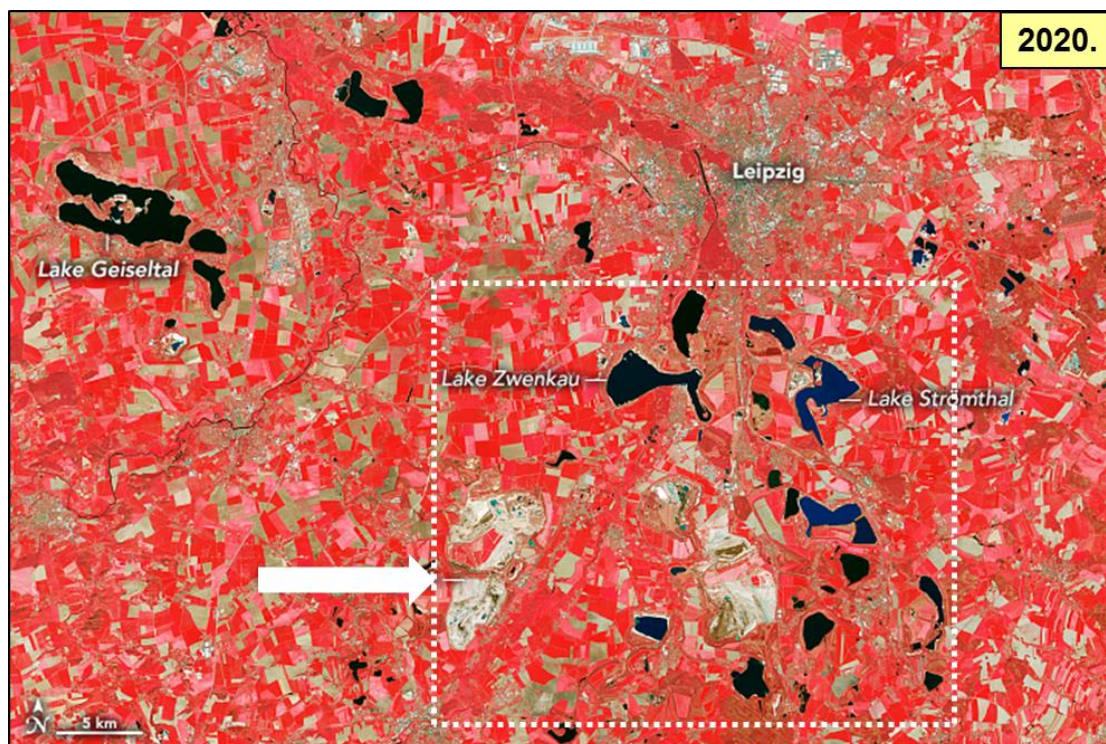
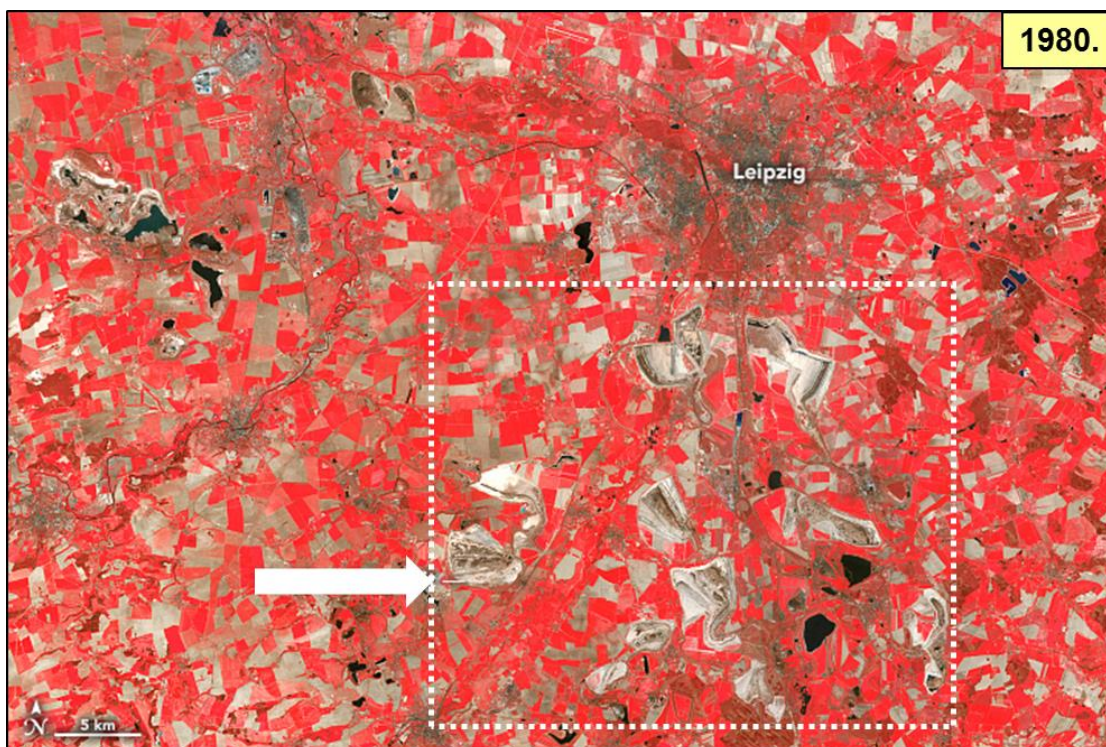

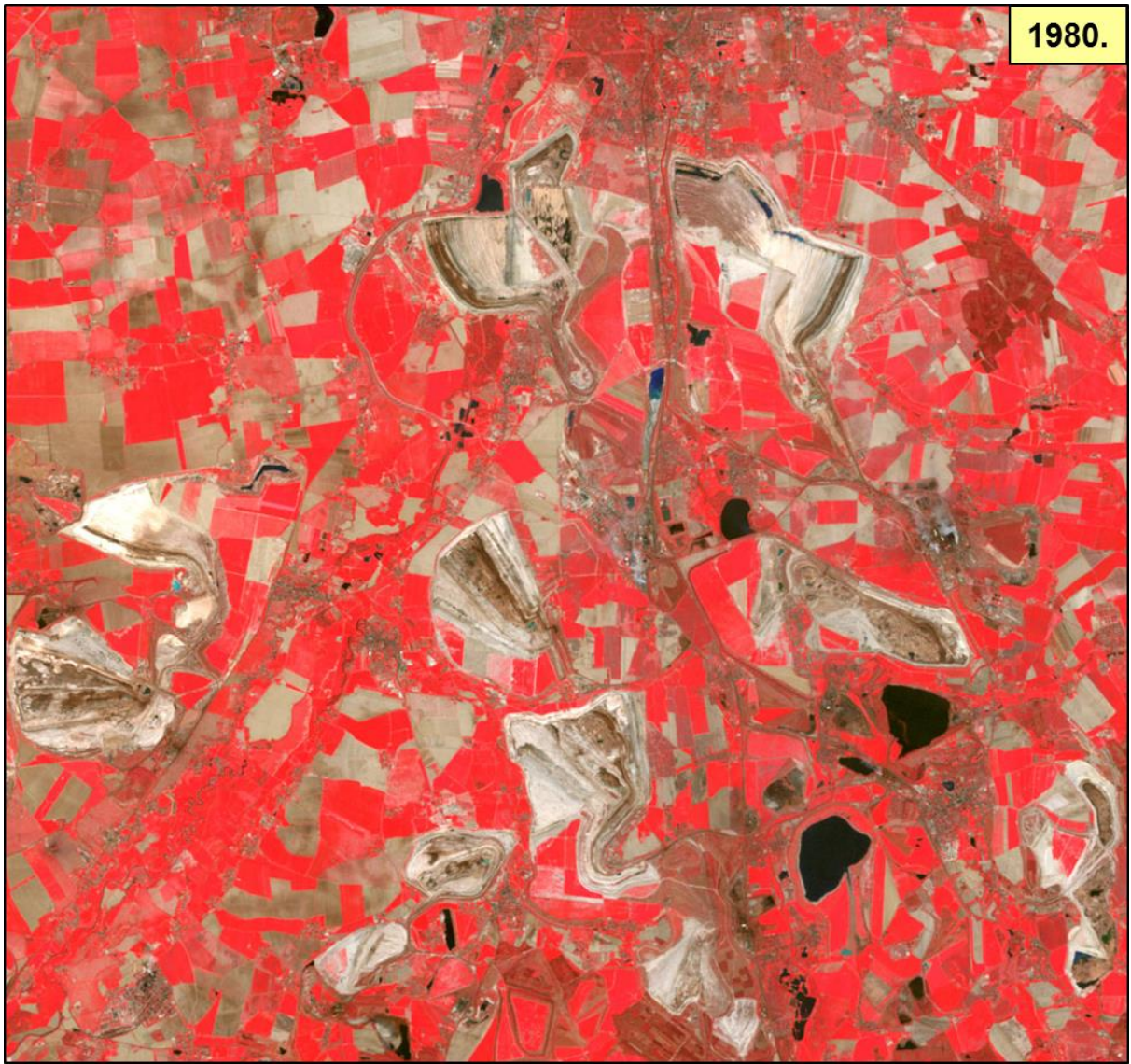
20. Što je prikazano najtamnijom crvenom bojom (primjer površine označen je vrhom strelice)?
- a) asfaltirane površine
 - b) nezasijane oranice
 - c) rijeke i kanali
 - d) šumske površine**
 - e) zgrade

21. Priložene snimke prikazuju okolicu Leipziga u Njemačkoj 1980. i 2020. godine. Prenamjenom određenih područja nastala su umjetna jezera, prikazana plavom i crnom bojom na snimci iz 2020. godine. Koja je bila funkcija tih područja do 1980. godine?

- a) eksploatacija ugljena
- b) odlaganje otpada
- c) proizvodnja hrane
- d) skladištenje metalnih poluproizvoda
- e) vađenje bakra

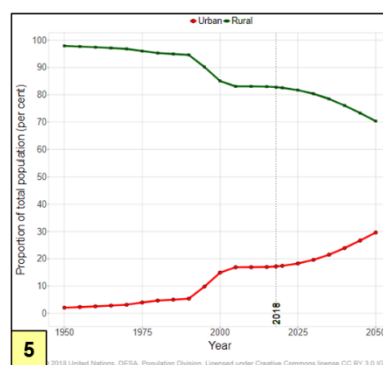
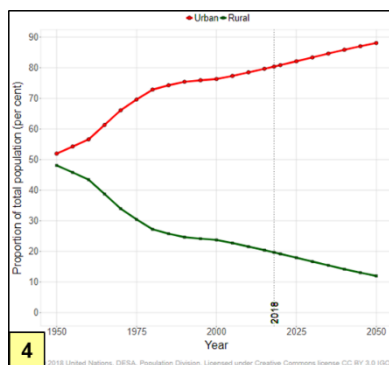
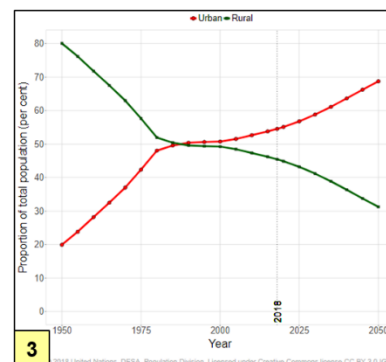
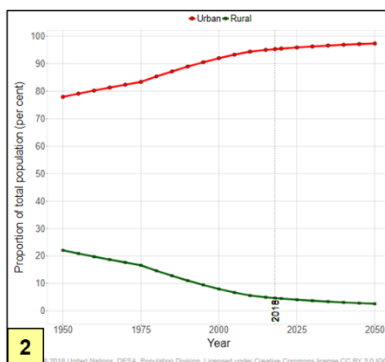
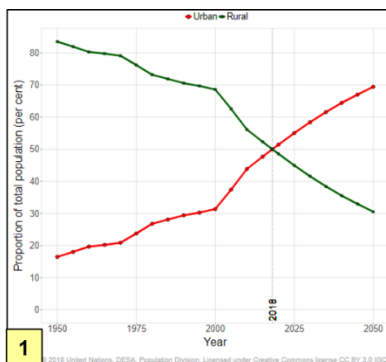

1980.

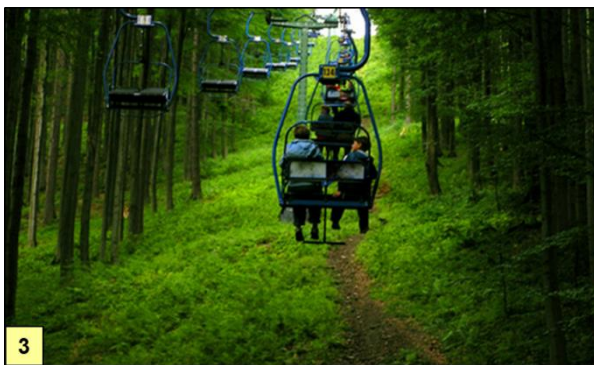
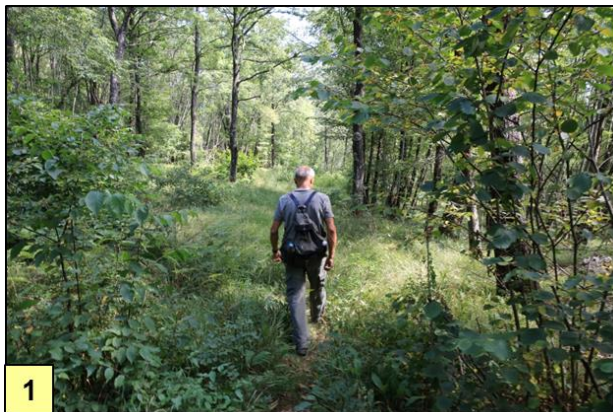
22. Dijagrami prikazuju promjenu udjela urbanog i ruralnog stanovništva pojedinih država u svijetu od 1950. do 2050. (projekcija). Kojim je brojem označen dijagram koji odgovara Sloveniji?

- a) brojem 1
- b) brojem 2
- c) brojem 3
- d) brojem 4
- e) brojem 5

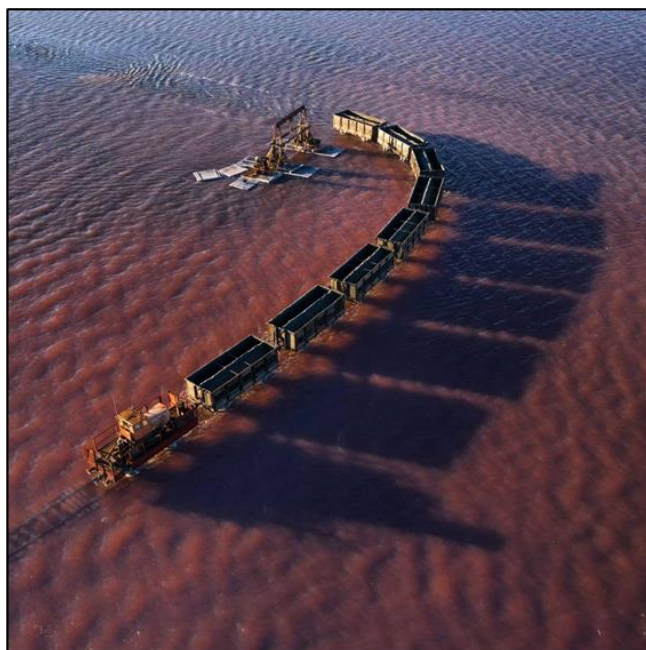
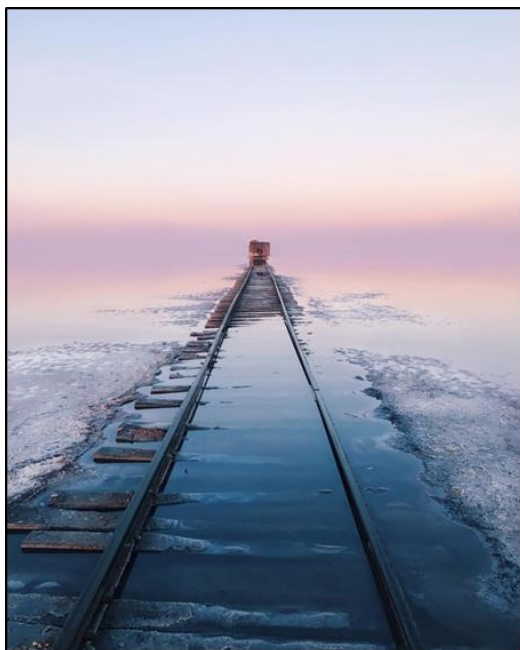
23. Kojim je brojem označena fotografija koja **najmanje** odgovara obilježjima ekoturizma?

- a) broj 1
- b) broj 2
- c) broj 3
- d) broj 4
- e) broj 5

24. Fotografije prikazuju jezero u Altajskom području u Sibiru. Koja je ekstraktivna djelatnost prikazana na fotografijama?

- a) eksploatacija aluminija
- b) eksploatacija fosfata
- c) eksploatacija mangana
- d) eksploatacija soli
- e) eksploatacija željezne rude

25. Kojom se vrstom od navedenih dijagrama dobiva najbolji uvid u prikazane podatke u tablici?

- a) dijagramom rasipanja
- b) dijagramom sa strukturnim stupcima**
- c) kružnim dijagramom
- d) polarnim dijagramom
- e) prstenastim dijagramom

Turistička noćenja u Gradu Korčuli 1967. – 2017. godine

Godina	Ukupno	Domaći turisti	Strani turisti
1967.	59 676	16 073	43 603
1972.	100 181	71 972	28 209
1977.	161 625	120 350	41 275
1982.	237 391	187 183	50 208
1987.	278 625	132 099	146 526
1992.	65 983	45 973	20 010
1997.	137 682	57 081	80 601
2002.	81 211	14 140	67 071
2007.	120 789	22 579	98 210
2012.	96 095	9 277	86 818
2017.	167 507	14 608	152 899

Izvor: Državni zavod za statistiku

26. Koliko iznosi bazni indeks ukupnih turističkih noćenja 2012. godine?

- a) 110,6
- b) 136,1
- c) 161,0
- d) 167,9
- e) 230,7

Turistička noćenja u Gradu Korčuli 1967. – 2017. godine

Godina	Ukupno	Domaći turisti	Strani turisti
1967.	59 676	16 073	43 603
1972.	100 181	71 972	28 209
1977.	161 625	120 350	41 275
1982.	237 391	187 183	50 208
1987.	278 625	132 099	146 526
1992.	65 983	45 973	20 010
1997.	137 682	57 081	80 601
2002.	81 211	14 140	67 071
2007.	120 789	22 579	98 210
2012.	96 095	9 277	86 818
2017.	167 507	14 608	152 899

Izvor: Državni zavod za statistiku

27. Iz kojeg razdoblja potječu ostaci grada prikazanog na fotografijama?

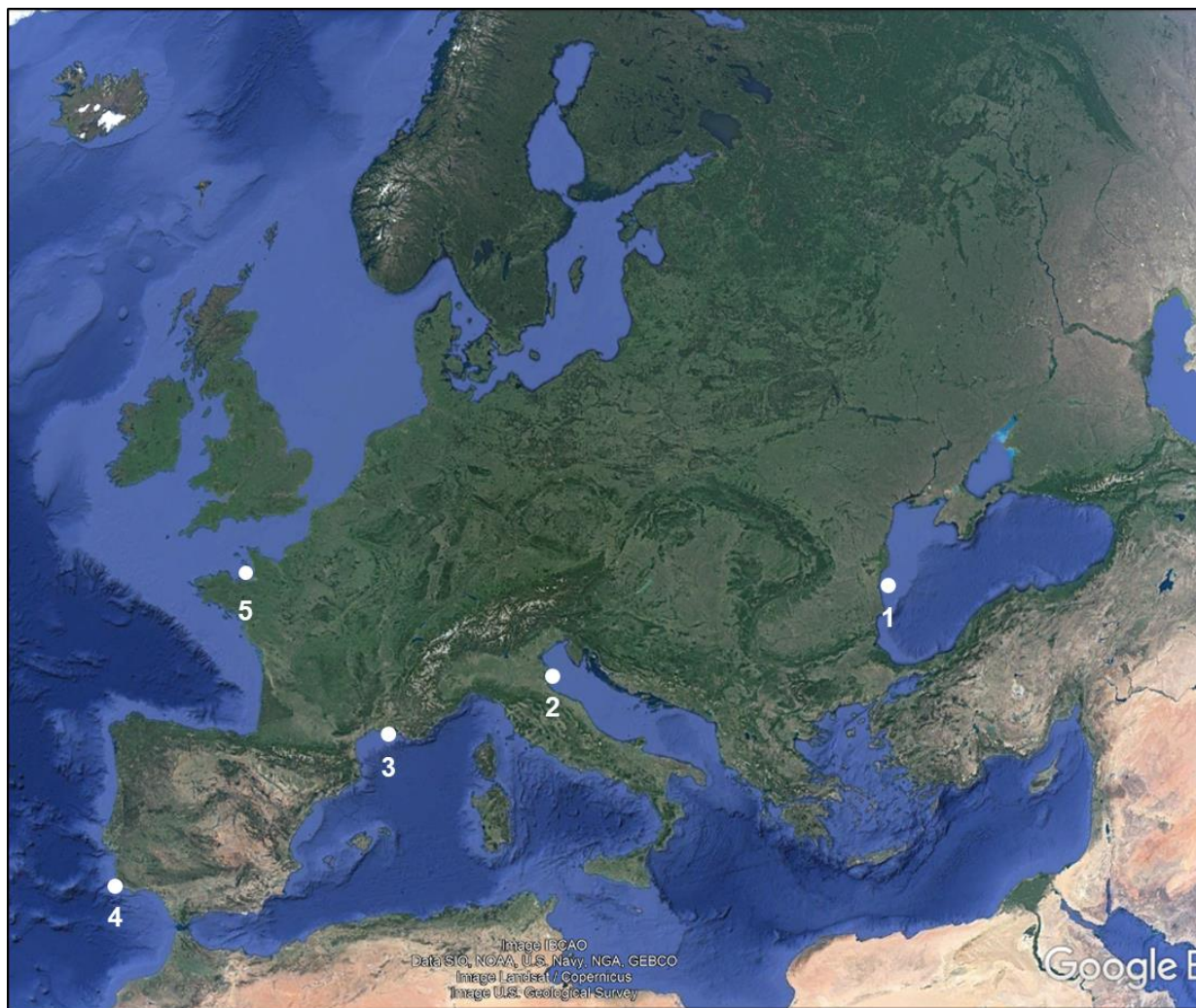
- a) iz prapovijesnog razdoblja
- b) iz helenističkog razdoblja
- c) iz antičkog rimskog razdoblja
- d) iz ranog srednjeg vijeka
- e) iz razvijenog srednjeg vijeka

28. Kojim je brojem na karti označena lokacija UNESCO-ovog lokaliteta svjetske baštine prikazanog na fotografijama?

- a) brojem 1
- b) brojem 2
- c) brojem 3
- d) brojem 4
- e) brojem 5

29. Fotografije prikazuju jedno područje u Istočnoj Aziji specijalizirano za industriju. Koja je grana industrije prikazana na fotografiji?

- a) automobilska industrija
- b) brodogradnja
- c) elektronička industrija
- d) metaloprerađivačka industrija
- e) proizvodnja građevnih materijala

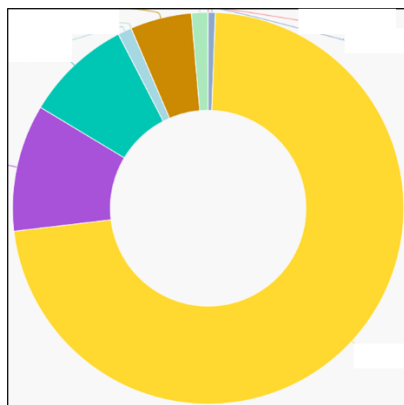

30. Koje od navedenih obilježja najbolje odgovara industriji prikazanoj na fotografijama?

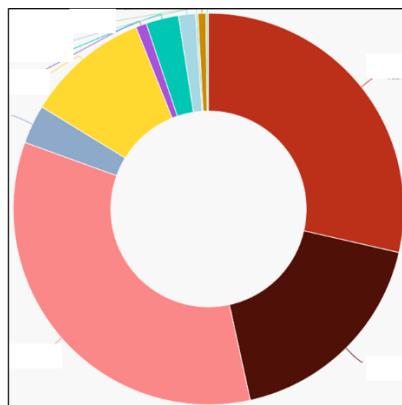
- a) potrebna blizina sirovina
- b) potrebna blizina velikog tržišta radne snage
- c) potrebna velika količina energije za proizvodnju
- d) uska vezanost uz znanstvene institute i sveučilišta**
- e) velika količina proizvedenog otpada

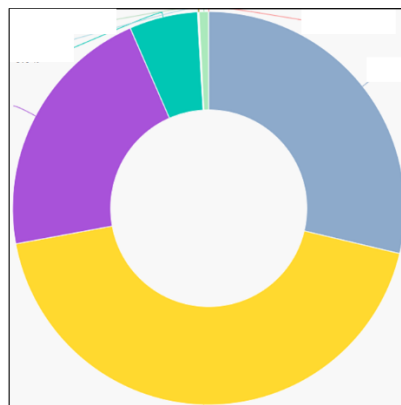
31. Dijagrami prikazuju strukturu proizvodnje električne energije prema izvorima u Belgiji, Sjedinjenim Američkim Državama i Finskoj. Koji je izvor energije prikazan žutom bojom?
- a) hidroenergija
 - b) nafta
 - c) nuklearna energija
 - d) prirodni plin
 - e) ugljen

BELGIJA

SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE

FINSKA

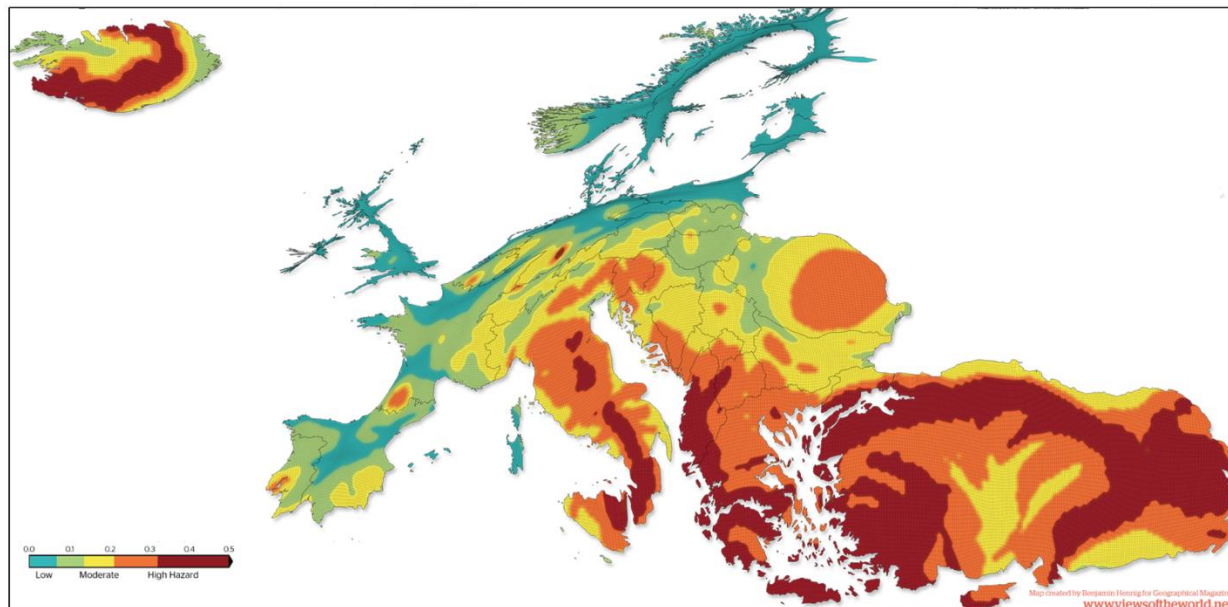
32. Članice koje organizacije su prikazane narančastom bojom na karti?

- a) Europske unije
- b) Eurozone
- c) NATO-a
- d) Schengenskog prostora
- e) Vijeća Europe

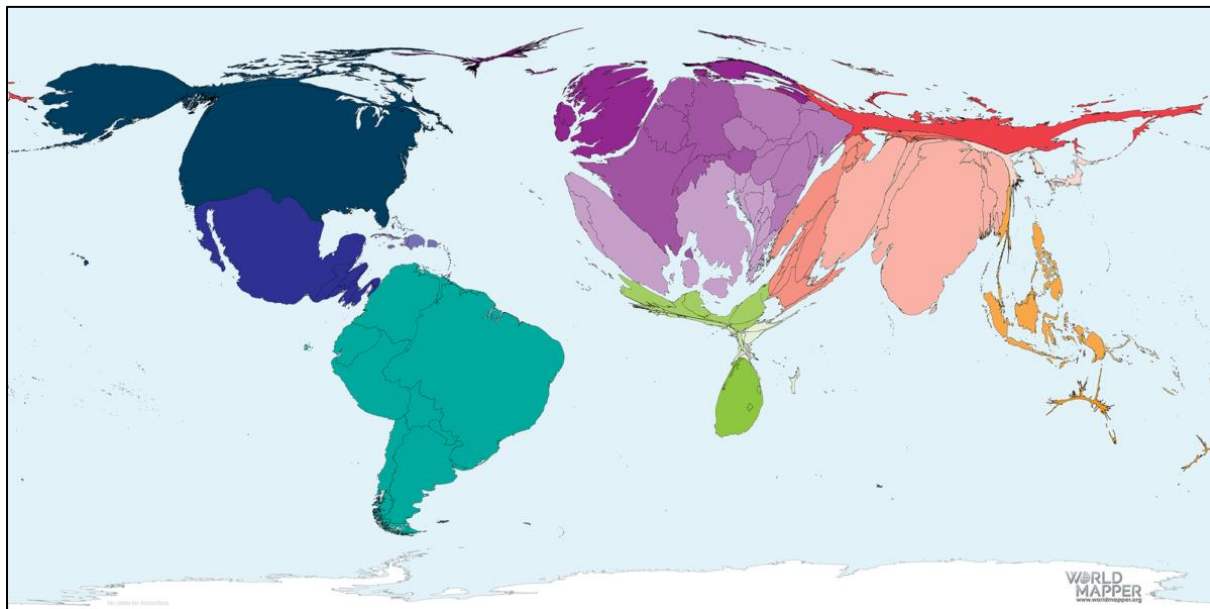
33. Koji je prirodni rizik prikazan na karti?

- a) ekstremne vrućine
- b) klizišta
- c) poplave
- d) potresi
- e) suše

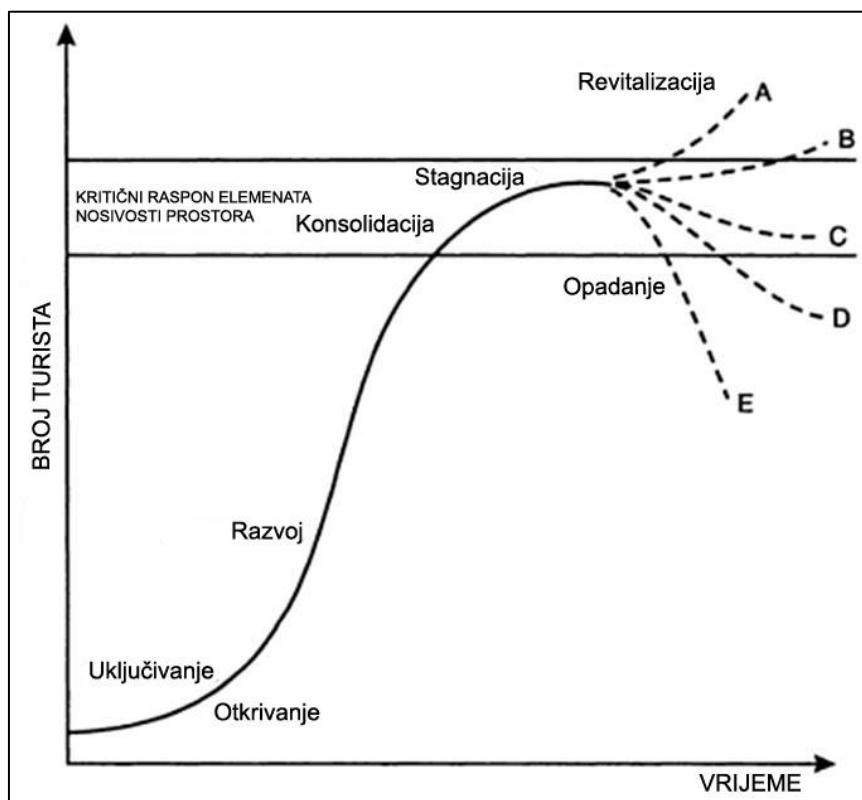
34. Koji je pokazatelj iz domene geografije zdravlja prikazan na kartogramu?

- a) broj umrlih od koronavirusa i bolesti COVID-19 u 2020. godini
- b) broj osoba s dijabetesom 2017. godine
- c) broj osoba ovisnih o alkoholu 2016. godine
- d) smrtnost od malarije u 2016. godini
- e) udio pretilih djece u dobi 5-19 godina 2015. godine

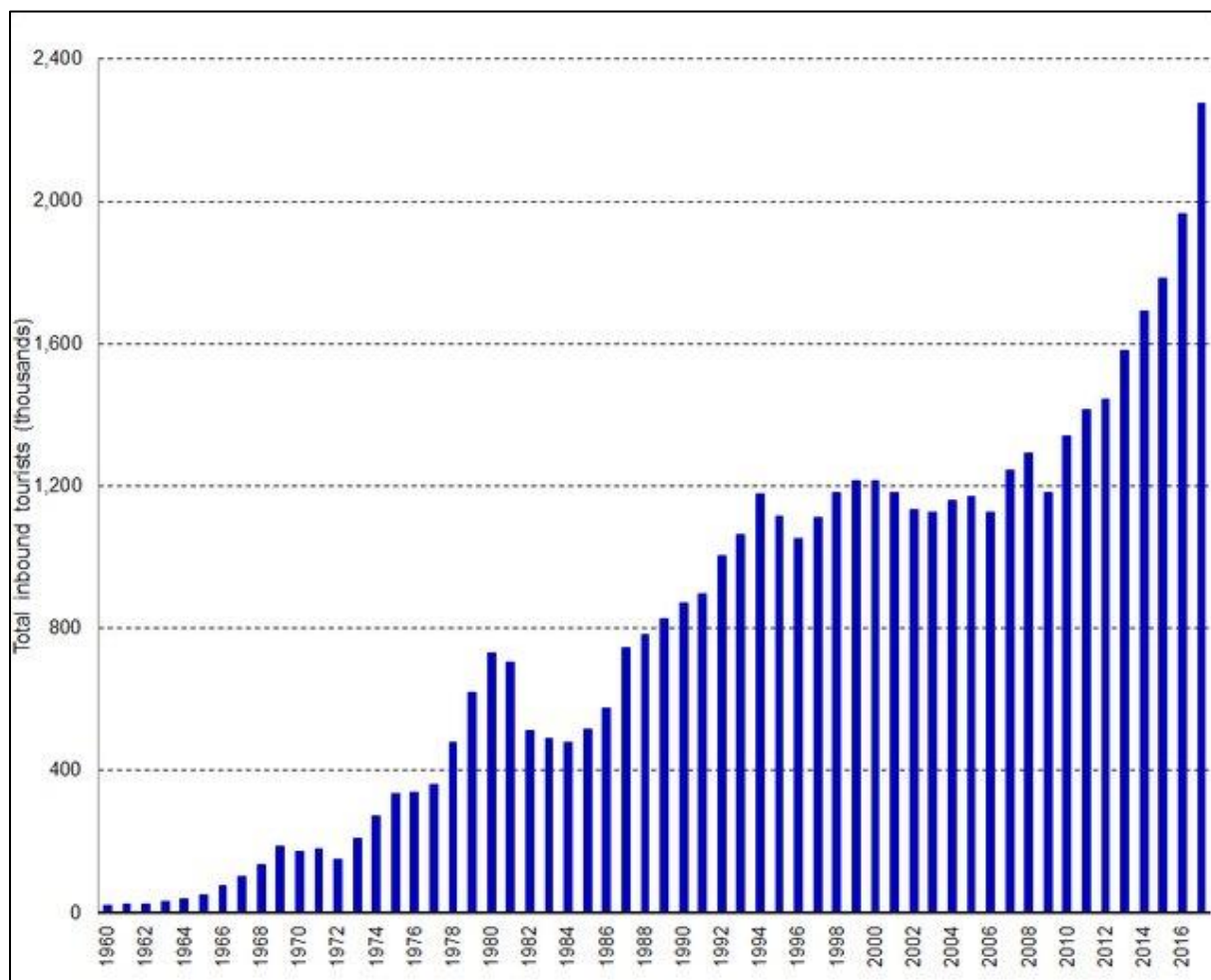

35. U kojoj se fazi razvojnog ciklusa turističkog područja nalazila Malta 1998. – 2001. godine prema Butlerovom modelu?

- a) uključivanje
- b) razvoj
- c) konsolidacija
- d) stagnacija
- e) opadanje

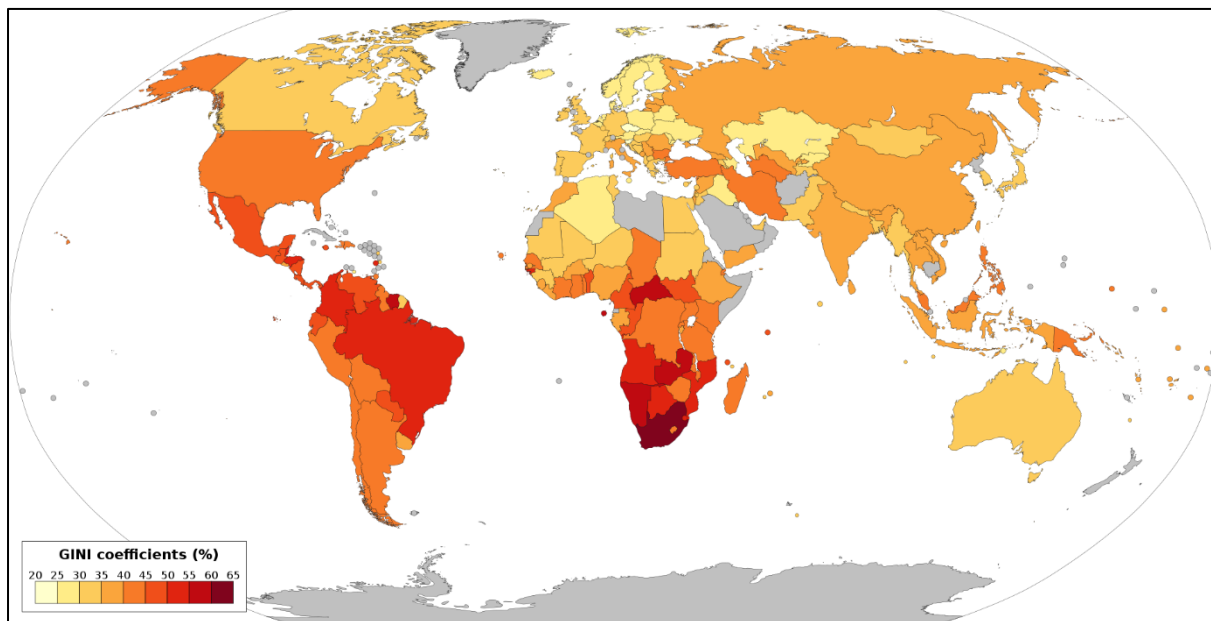
Butlerov model razvojnog ciklusa turističkog područja (1980)

Broj stranih turističkih dolazaka na Malti 1980. – 2016. godine (u tisućama)

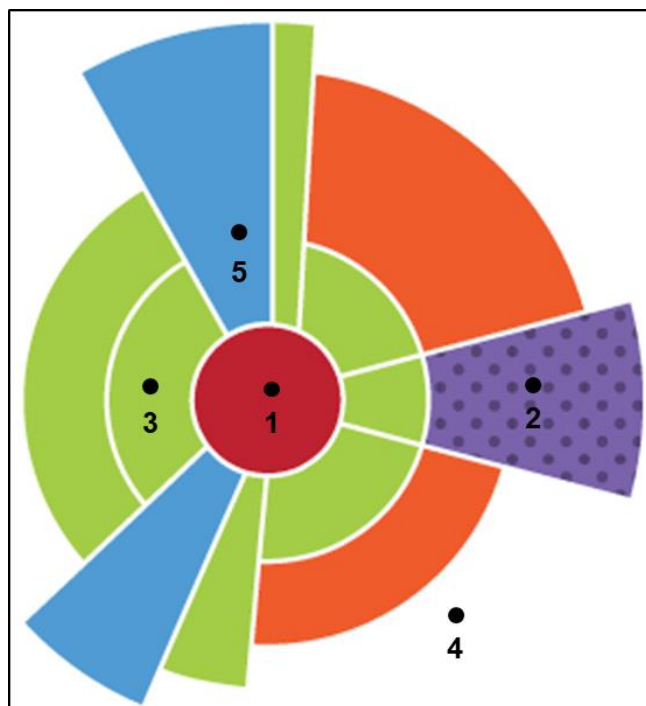
36. Na karti je prikazan Ginijev koeficijent po državama svijeta. Koja od navedenih tvrdnji točno opisuje stanje na priloženoj karti?

- a) Države bivšeg Istočnog bloka bilježe izraženije raslojavanje stanovništva prema prihodu od država bivšeg Zapadnog bloka.
- b) Ekonomska nejednakost obrnuto je proporcionalna stupnju gospodarskog razvoja države.
- c) Ekonomska nejednakost snažnije je izražena u Europskoj uniji nego u Sjedinjenim Američkim Državama.
- d) Najravnomjerniju distribuciju bogatstva u stanovništvu ima Republika Južna Afrika.
- e) Nordijske države blagostanja među vodećima su u svijetu po ravnomjernoj distribuciji bogatstva među stanovništvom.

37. Kojim je brojem označen sektor na Hoytovom modelu koji se odnosi na dio grada prikazan na fotografiji?

- a) brojem 1
- b) brojem 2
- c) brojem 3
- d) brojem 4
- e) brojem 5

HOYTOV MODEL

38. Uz koji su dokument globalnog razvoja vezani ciljevi prikazani na slikama?

- a) Konvencija o svjetskoj baštini iz 1972. godine (*The World Heritage Convention*)
- b) Naša zajednička budućnost (Izvješće Brundland) iz 1987. godine (*Our Common Future; Brundtland Report*)
- c) Milenijska deklaracija Ujedinjenih naroda iz 2000. godine (*United Nations Millennium Declaration*)
- d) Papina enciklika *Laudato si'* iz 2015. godine
- e) Rezolucija UN-a iz 2015. godine: *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*

39. Fotografije prikazuju jedan veliki grad u svijetu. Koje je ime tog grada?

- a) Xianggang (Hong Kong)
- b) London
- c) New York
- d) Seoul
- e) Shanghai

40. Koji od navedenih fenomena vezanih uz turizam **najbolje** opisuje stanje prikazano na fotografijama?

- a) alternativni turizam
- b) ekoturizam
- c) kruzing turizam
- d) mekani (*soft*) turizam
- e) prekomjerni turizam (*overtourism*)

41. Na fotografijama je prikazan isti zaljev na otočju Phi Phi u Tajlandu na različite datume. Koji je od navedenih najvjerojatniji razlog promjena u posjećenosti prikazanih na fotografijama?
- a) ekonomska propast brodskih prijevoznika
 - b) pandemija virusa COVID-19
 - c) restriktivna zaštita prirode
 - d) teroristički napad na turiste
 - e) učestali napadi morskih pasa na kupaoče

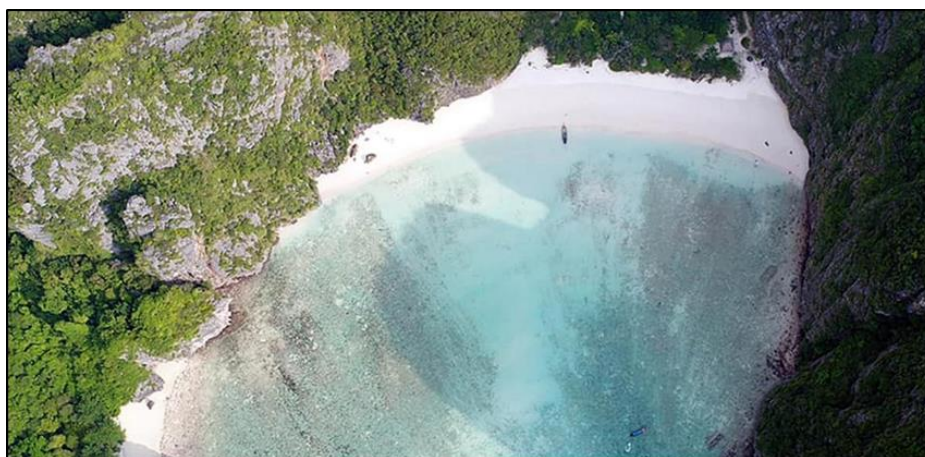
4. 3. 2017.

31. 5. 2018.

9. 11. 2018.

12. 5. 2019.

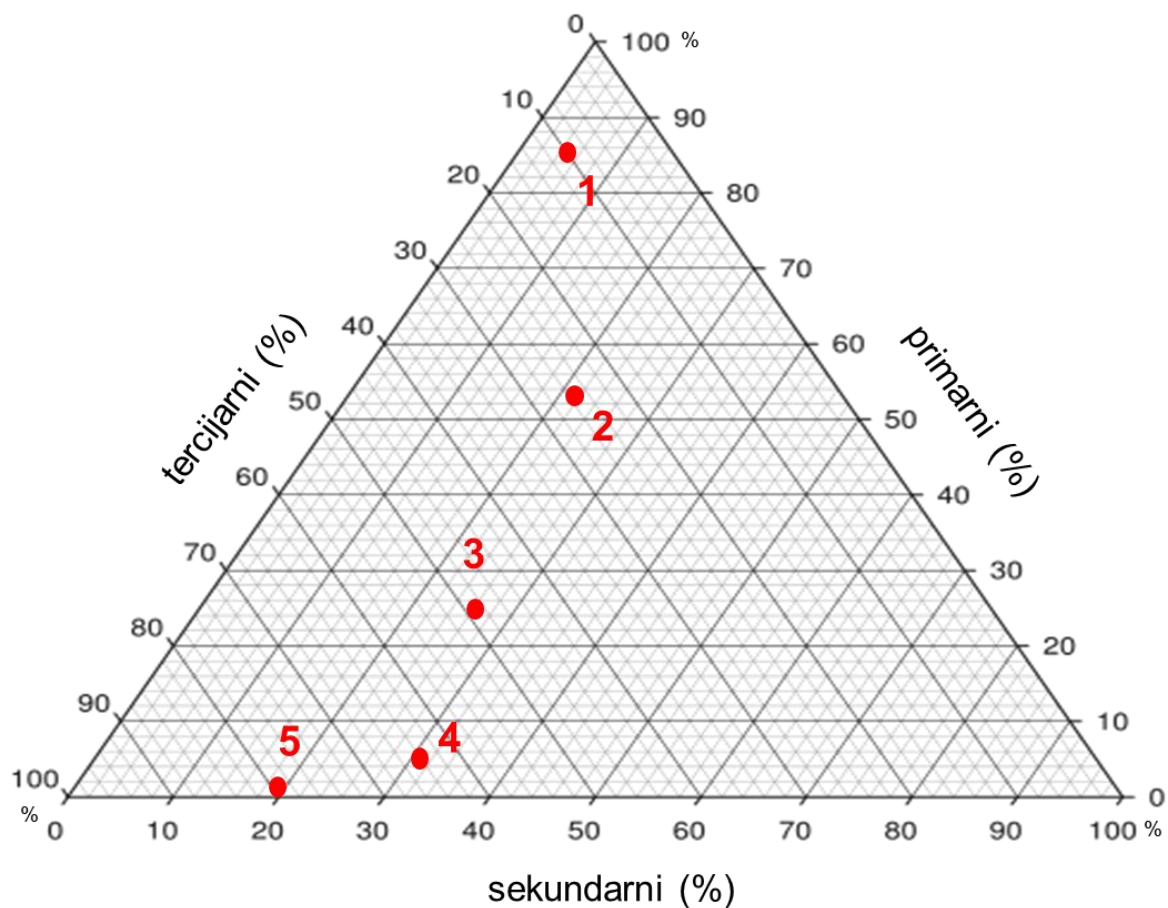
42. Koji od navedenih opisa **ne predstavlja** doprinos građevina na fotografijama urbanom okolišu u kojemu se nalaze?

- a) postizanje ugljične neutralnosti grada
- b) povećanje ugone boravka u gradu i njegovih estetskih vrijednosti
- c) smanjenje dugovalne sunčeve radijacije zbog povećanja albeda
- d) smanjenje količine energije potrebne za hlađenje unutrašnjih prostora
- e) smanjenje rizika od poplava nakon jačih kiša

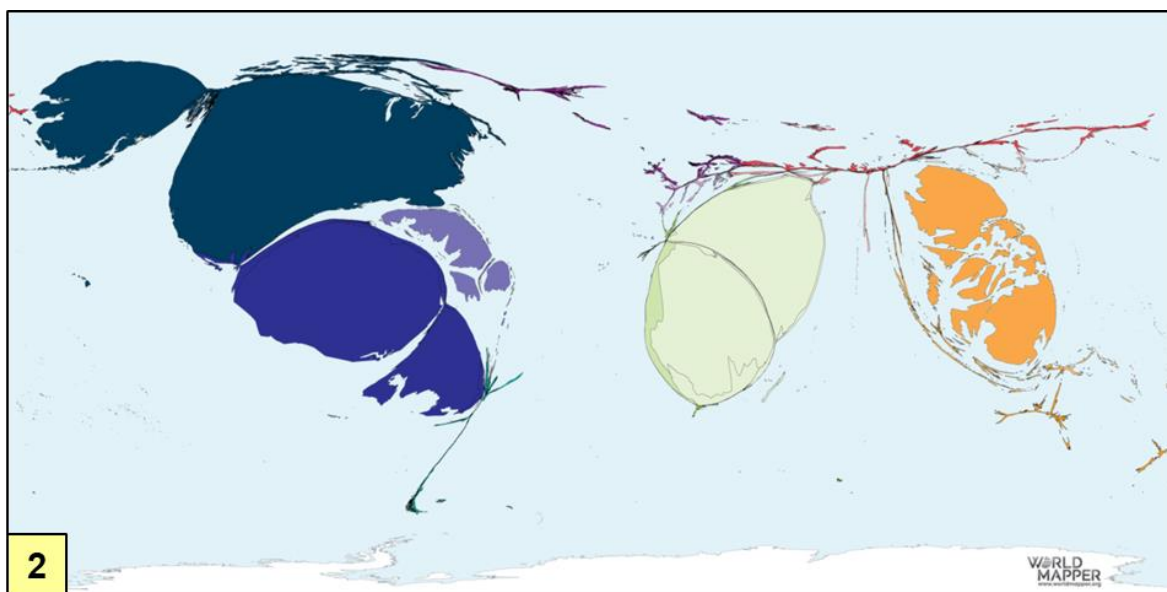
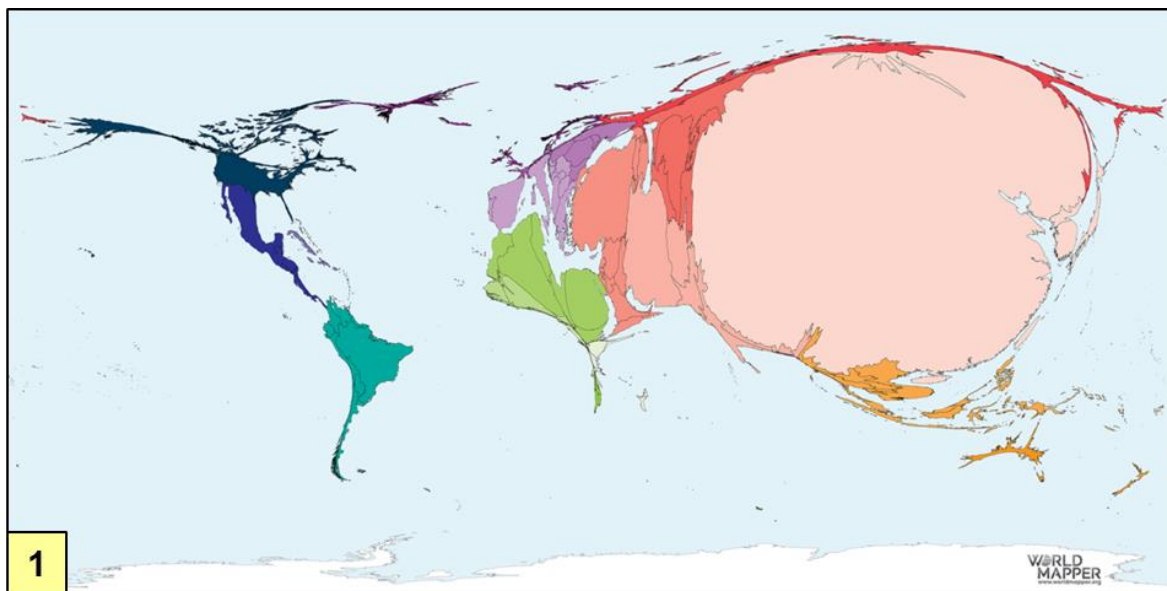
43. Kojim je brojem uz točku označena Hrvatska na triangularnom dijagramu odabranih država u svijetu prema strukturi zaposlenih po sektorima djelatnosti?

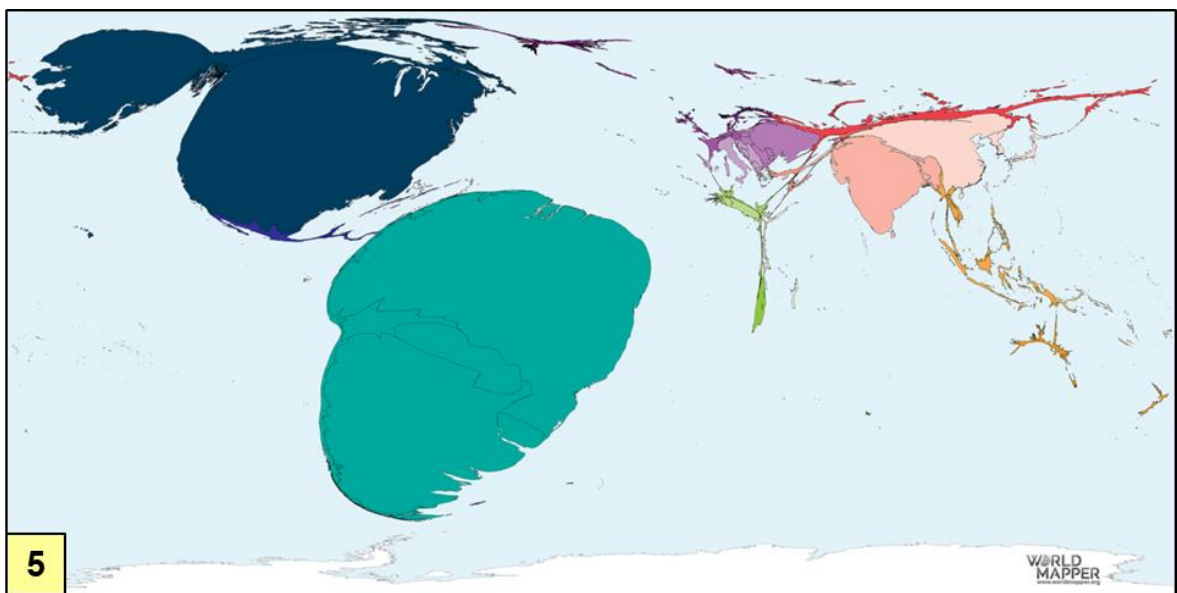
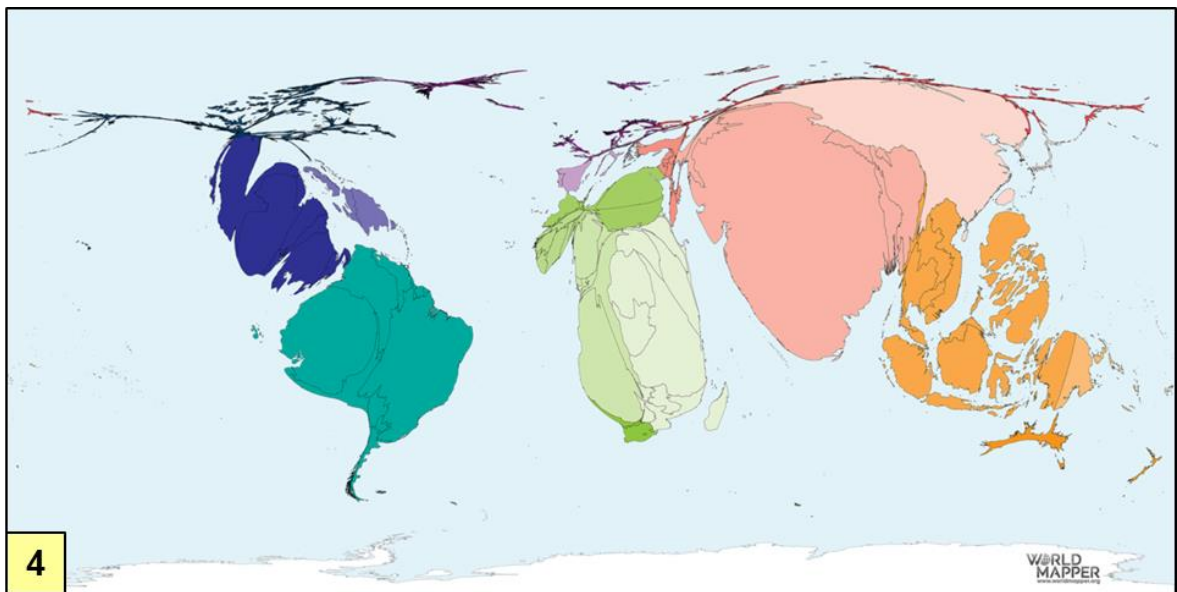
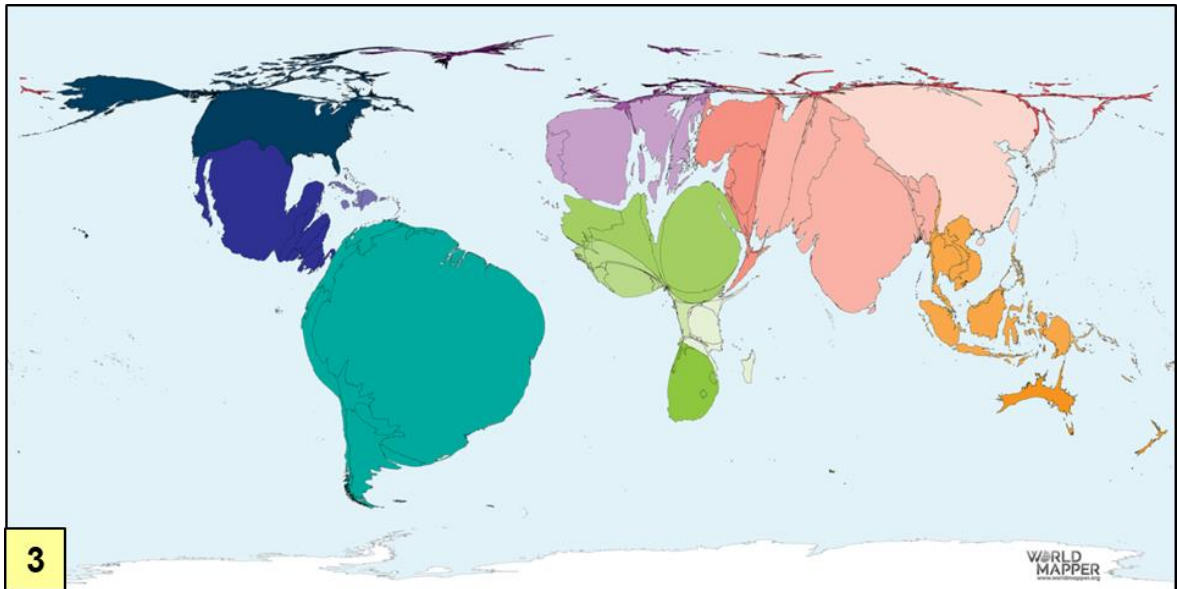
- a) brojem 1
- b) brojem 2
- c) brojem 3
- d) brojem 4
- e) brojem 5

44. Kartogrami prikazuju globalnu proizvodnju pojedinih poljoprivrednih kultura. Kojim je brojem označen kartogram koji prikazuje proizvodnju naranči?

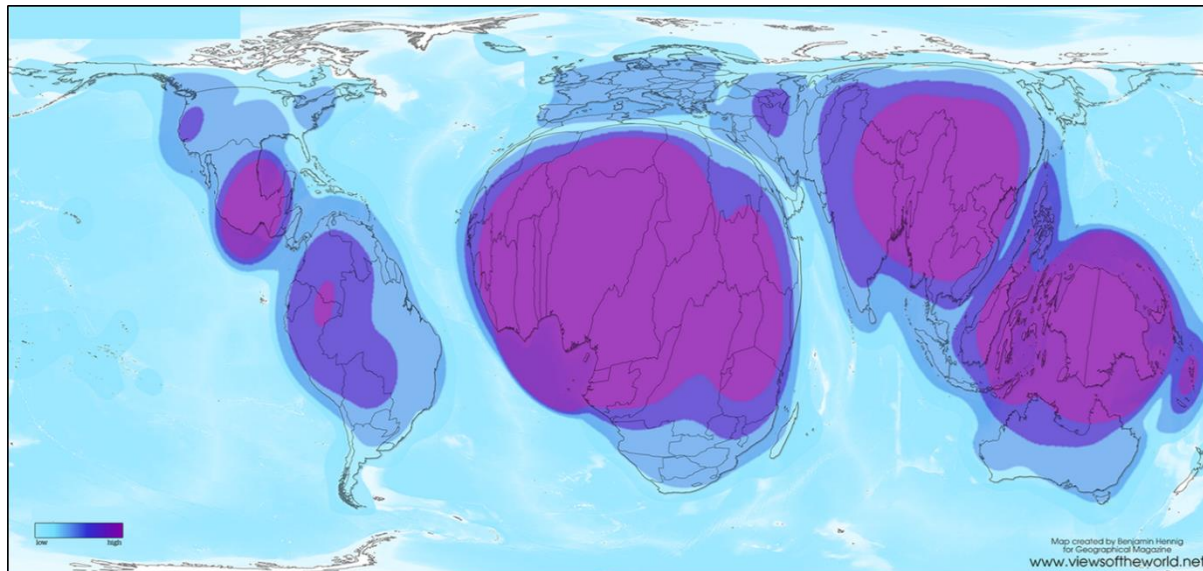
- a) brojem 1
- b) brojem 2
- c) brojem 3
- d) brojem 4
- e) brojem 5

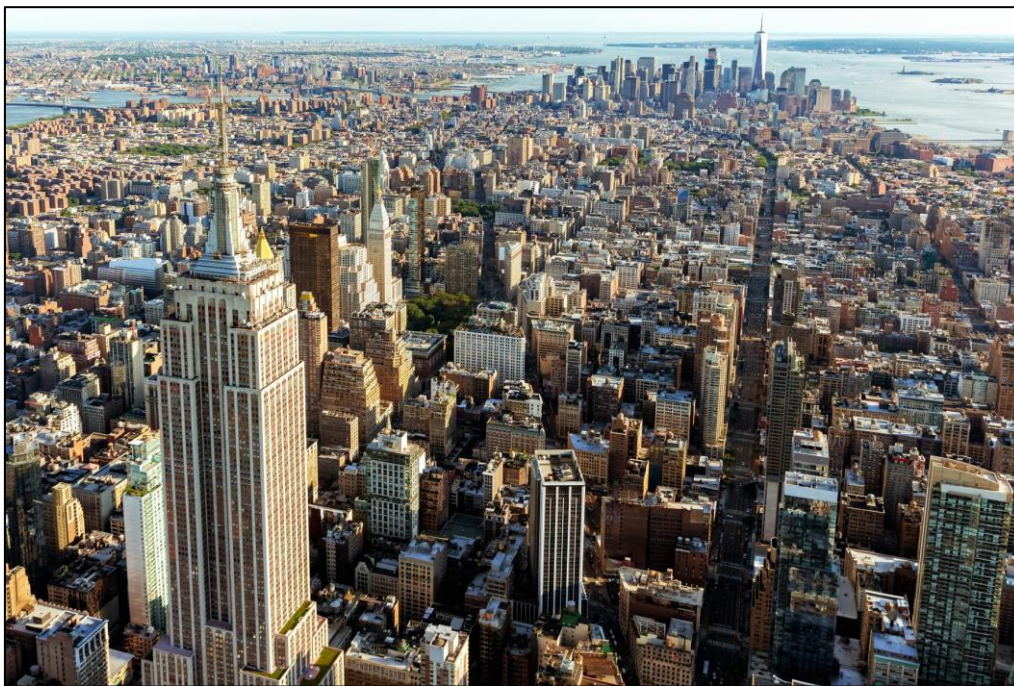
45. Koji od navedenih društvenih aspekata prikazuje kartogram?

- a) društvenu nejednakost
- b) jezičnu raznolikost**
- c) populacijski rast
- d) prisilnu migraciju
- e) raznolikost tradicionalnih vjerovanja

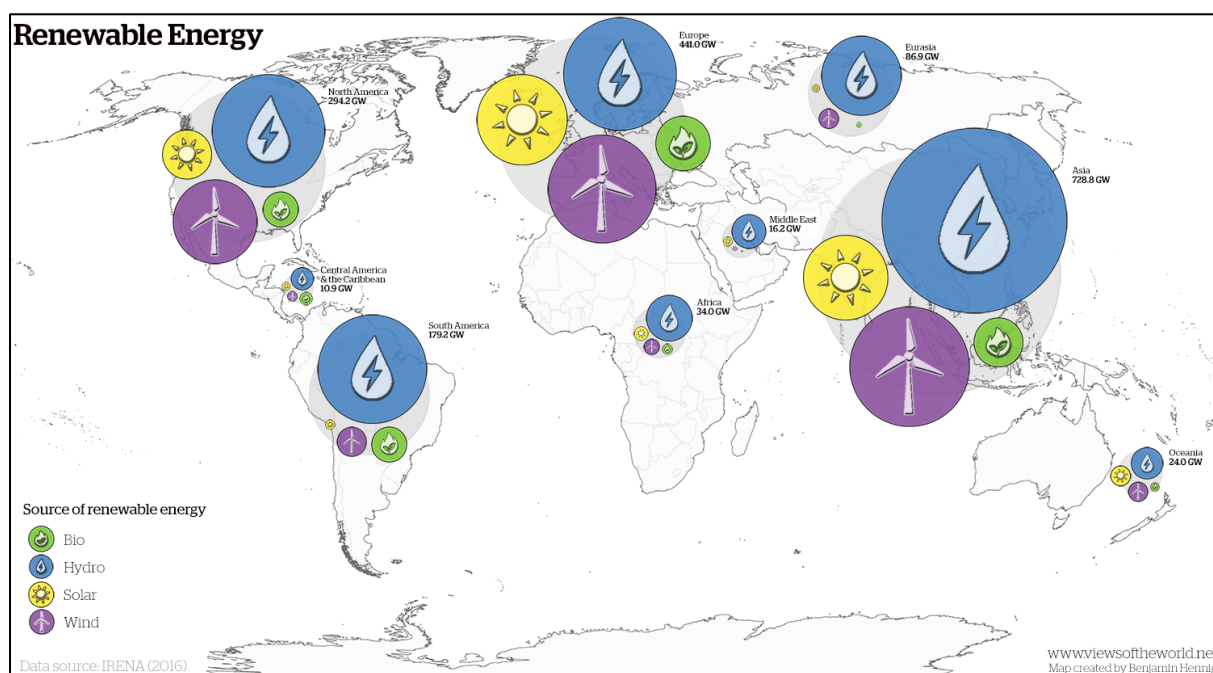
46. Koji od navedenih faktora ima najmanju važnost u određivanju maksimalne visine nebodera na fotografijama te u prostornim razlikama u njihovoj visini?

- a) cijena zemljišta
- b) geološka podloga
- c) ograničenost prostora za izgradnju
- d) osunčanost unutarnjih prostora**
- e) potražnja za nekretninama

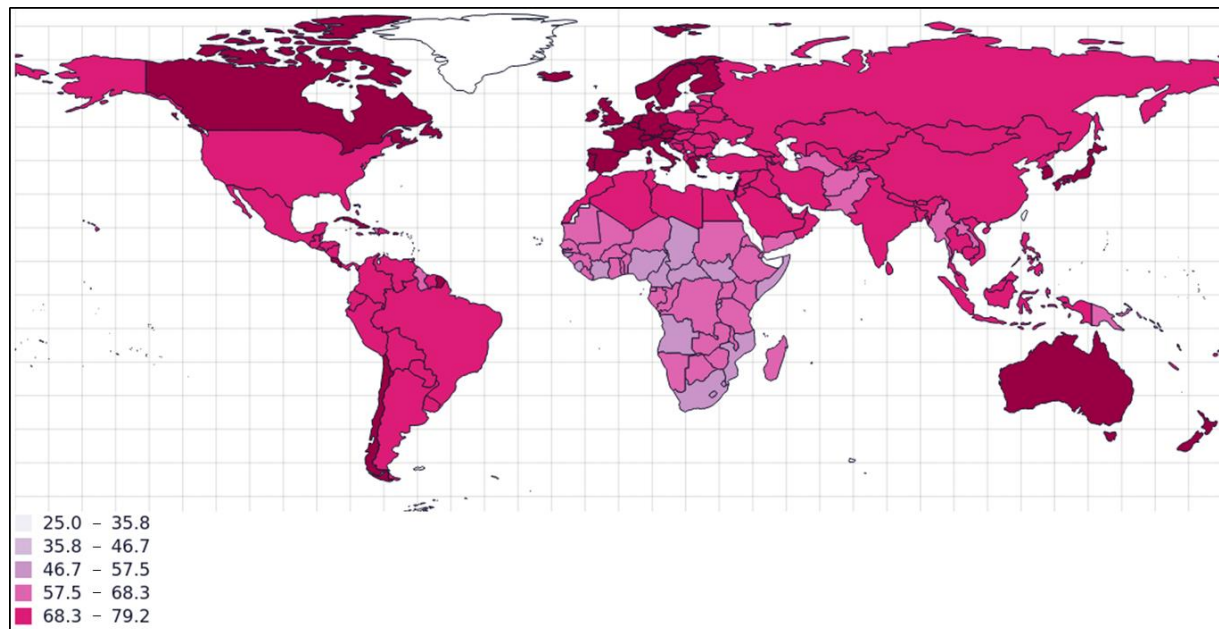

47. Na karti je prikazana struktura proizvodnje energije iz obnovljivih izvora po svjetskim megaregijama. Koja tvrdnja odgovara odnosima prikazanim na karti?
- a) Australija i Oceanija imaju najmanju apsolutnu proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.
 - b) Proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora obrnuto je proporcionalna stupnju razvijenosti.
 - c) **Hydroenergija je vodeći obnovljivi izvor energije u proizvodnji struje u svijetu.**
 - d) Azija ima apsolutno najveću proizvodnju struje iz energije vode, vjetra i sunca.
 - e) Solarna energija je vodeći obnovljivi izvor u sušnim suptropskim područjima.

48. Koji društveni pokazatelj u svijetu prikazuje karta?

- a) koeficijent ukupne dobne ovisnosti 2015. godine
- b) očekivano trajanje života pri rođenju 2015. godine
- c) stopu rasta urbanog stanovništva 2005. – 2015. godine
- d) stopu rodности 2015. godine
- e) stupanj automobilizacije 2015. godine

49. Snimke prikazuju jedan megagrađ u svijetu 1989. i 2018. godine. Koji proces prevladava na području toga grada u tom razdoblju?

- a) deurbanizacija (kontraurbanizacija)
- b) gentrifikacija
- c) suburbanizacija
- d) tercijarizacija
- e) urbanizacija

50. S obzirom na prostorne razlike u kretanju broja stanovnika gradova u razdoblju 1989. – 2018. godina, koji je od navedenih gradova prikazan na snimkama?

- a) Ciudad de México
- b) Kairo
- c) Moskva
- d) New Delhi**
- e) Seoul

